Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $5.50 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $6.00
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

Prašome visų "Laisvės" skaitytojų gaut nors po vieną naują skaitytoją savo dienraščiui.

No. 303 LAISVĖS ANTRASAS: 427 LORIMER STREET Telefonas: Stagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Ketvirtadienis, Gruodžio (Dec.) 26, 1940 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXX. Dienraščio XXII.

KRISLAI

Kas dar Daugiau?
Pabėgėliams Prieglauda.
Ar Reikia Ilgesnių Darbo Valandų?
Paskutinės Dienos.
Da Nejrodė.

Rašo **A. Bimba.**

Mūsų politiniai oponentai mus jau kolioja sekamai: "kacapai", "komunaciai", "penktakojai", "maskolberniai", "maskolmergės", "žydberniai," "žydmergės," "šunės."

O tas tik parodo, kad jie jaučiasi labai prastai: jie mato, kad jiems iš po kojų žemės slysta, tai nervuojasi ir davatkiškai plūstasi. Bet jie klaidą daro, kai jie tikisi koliojimais sustiprint savo sukliurusias pozicijas.

Mūsų valdžios vyrai labai gražiai moka šnekėti apie demokratiją ir kitus idealus. Bet jie turi labai kietai uždarę šios šalies duris Ispanijos pabėgėliams, tiems tikriems kovotojams už demokratiją.

Kas kita su tais pabėgėliais, kurie pareina iš plutokratijos, arba kurie dar taip neseniai žmonėms kailį lupė. Tiems čia vietos yra. Pranešta, jog dar pora tūkstančių tokių pabėgėlių bus įsileista.

Šitos rūšies pabėgėlių savo kvotą turi ir lietuviai. Jau įsileisti Tubelienė, Prunskis, Valušis ir kiti. Pagaliau čia gaus prieglaudą ir Smetona — tasai, kurio ne tik rankos, bet ir barzda sutepta nekaltų darbo žmonių krauju.

Budeliams ir mirtiniems demokratijos priešams Amerikos durys atdaros, bet tikriems kovotojams už demokratiją ir žmonijos laisvę jos uždarytos. Tai baisiai neteisinga.

Amerikos komercinė spauda pradėjo vajų už prailginimą darbo valandų pramonės darbininkams. Vajus eina sistematiškai. Ir vis vardan demokratijos ir apsigynimo!

Bet kam reikalingos tos ilgesnės darbo valandos dirbantiems darbininkams, kuomet dar apie dešimts milionų yra bedarbių?

Čia jau bus nikelis po padu. Daug lengviau ir pelningiau bosui paspausti prie darbo jau dirbantį, negu priimti naują darbininką. Tą supranta visi, kurie šiek tiek nusimano apie moderniską gamybą ir kapitalistų pelnus.

Su šio mėnesio 26 diena pasibaigia ateiviams užsiregistruoti proga ir laikas. Kurie neužsiregistruos, bus persekiojami ir baudžiami.

Lai tokio nebus nei vieno "Laisvės" skaitytojo. Kurie esate nepiliečiai ir kurie dar neužsiregistravote, tą padarykite tuojau. Šiame atsitikime apsileidimas arba pamiršimas gali įvesti į labai didelę bėdą.

Mes jau seniai sakėmė: Parodykite, ar pabėgo iš Lietuvos darbininkų ir valstiečių? Ir iki šiol mūsų oponentai neparodė dar nei vieno.

Iš Lietuvos pabėgo žmonės, kurie kitų skriaudomis buvo susikūrę savo rojų. Pabėgo žmonės, kurie yra sunkiai nusidėję Lietuvos žmonėms ir lietuvių tautai.

Tų pabėgėlių rėmimas ir šelpimas skaitosi didžiausiu morališkų prasižengimu.

Netoli Clevelando yra senelių prieglauda. Ten esama apie 20 lietuvių senelių. Marylando valstijoj netoli Baltimorės panašioje prieglaudoje randasi pustuzinis lietuvių senelių. Rasime ir daugiau panašių prieglaudų su lietuviais seneliais.

Jie ten "palaidoti" ir visai užmiršti mūsų visuomenės. Ar ne laikas tokias įstaigas ir tokius senelius suregistruoti, jų vardus ir pavardes paskelbti spaudoje. Kas nors iš pažįstamų ir organizacijų narių gal juos laikas nuo laiko atsimins ir nors suraminimo laiškelį pasiųs, arba kokių nors švenčių bei iškilmių proga dovanėlę ištesės.

Seneliai jausis geriau. Jie žinos, kad jie tebėra neužmiršti.

Anglų Premjeras Šaukė Italus Nuverst Mussolinį

Churchill, Anglijos Ministeris Pirmininkas, Tvirtino, kad Jeigu Anglai Nesukriušins Italijos, tai Hitleris Ją Prarys; Vadino Vokiečius "Pagoniškais Barbarais"

London. — Anglų ministeris pirmininkas Winston Churchill gruod. 23 d. per radio atsišaukė į Italijos žmones, į armiją ir į karalių Viktorą Emmanuelį nuverst Mussolinį pirma negu Anglija "sukriušins" Italiją. Jis įspėjo italus, kad jeigu Anglija ir nesupliektų Italijos, tai (Hitleris) "Atilla" iš anapus Alpių kalnų "prarytų Italiją" Churchill priminė, kokius smūgius italam dabar kerta anglai Libijoj ir graikai Albanijoj. Už visa tai jis kaltino tik vieną žmogų—Mussolinį.

Savo kalboje premjeras Churchill gana aiškiai persergėjo italus, kad jie galės susidurt ir su Amerikos ginkluotomis jėgomis:

"Vienas žmogus ir tiktai vienas įstatė italų tautą į mirtiną kovą prieš Anglijos imperiją ir atėmė Italijai draugišką Jungtinių Valstijų palankumą.

"Aš neginčiju, kad jis (Mussolinis) yra didis žmogus, bet taipgi niekas negali užginčyti, jog po 18 metų neapribotos galios jis privedė jūsų šalį prie baisios pragaišties kranto. Tai šis vienas žmogus — veikdamas prieš Italijos karalių... prieš Vatikano ir Romos Katalikų Bažnyčios autoritetą, prieš valią Italijos žmonių nenorinčių šio karo,—sustatė jus, globėjus ir įpėdinius senovės Romos, kariaut išvien su tais žiauriais pagoniškais barbarais."

Anglijos ministeris pirmininkas dėstė italam, kaip anglai praeityje buvę draugiški Italijai, kaip jie gerbią italus, o iš antros pusės, —kaip "Hitleris ir jo sekėjai karčiai ir atvirai niekina jus."

Tiesa, girdi, Anglija rėmė ekonomines drausmes prieš Italiją laike italų karo prieš Ethiopiją, bet tai buvęs "mažmožis" lyginant su dabartiniu karu.

Churchilio kalba pirmiausia buvo paskleista itališkai ir francūziškai, o paskui angliškai.

Vokiečiai Kelsią Armiją į Angliją

London. — Anglija gavo žinių, kad vokiečiai telkia laivus ir motorizuotas valtis gabent daugius kariuomenės į Angliją. Anglų orlaiviai, todėl, kartotinai bombardavo vokiečių prieplaukas, iš kurių, manoma, naziai plukdys savo armiją prieš Angliją.

Kalėdinis Oro Kovų Aptylimas

London. — Kalėdų išvakarėse vokiečių orlaiviai nebombardavo Anglijos.

Berlin. — Bent per pusnaktį iš kūčių dienos į kalėdas anglų orlaiviai nebombardavo Vokietijos.

"Jūros Siena Neapsaugos Anglijos," Sako Vokiečiai

Berlin. — Vyriausias vokiečių komandierius maršalas von Brauchitsch, sakydamas kalėdinę radio kalbą savo armijai užreiškė:

"Kaip Maginot tvirtumų linija neapsaugojo Francijos, taip jūros siena tik tol saugos Angliją, kol mes savais sumetimais palauksime... turime sulaužyt Anglijos viešpatavimą ir tuomi laimėt taiką."

Popiežius Šaukia Daryt "Teisingą Taiką"

Roma. — Popiežius Pijus XII kalėdinėje kalboje atsišaukė daryt "teisingą taiką" po karo, atsižvelgt į įvairių kraštų reikalus ir pripažint silpnesnių tautų teises. Jis smerkė bombardavimą nekarinių užfrontės miestų.

1,400 AMERIKONŲ OKLAHOMOJE VERČIAMI KARO PABĖGĖLIAIS

Oklahoma City, Okla. — Jungtinių Valstijų vyriausybė nusprendė paimt nuo farmerių 39,500 akrų žemės ir įrengt Albert Pike stovyklą kariuomenei, kaip rašo laikraštis 'Daily Oklahoman":

"Pirm vasario 1 d. keturiolika šimtų žmonių turi apleisti savo namus, farmas kalvose ir kloniuose į šiaurius nuo Little Rock ir tapt pabėgėliais nuo Antrojo Pasaulinio Karo, ir Dievas žino, kur jie dėsis su 10 iki 50 dolerių šeimynai. (Valdžia tik tiek teduoda kaip nuomą-rendą už jų ūkius.)

"Pasibaisėjimo šiurpas krečia šią žmonių bendruomenę, pakilęs ir ūpas priešintis. Žmonės laiko susirinkimus Cato mokyklos name. Ten jie rūsčiai kalba apie pasipriešinimą, ir girdėt murmėjimai—"Tai neteisinga! Tai neamerikoniška!' Bet šaltesnio būdo žmonės sako, 'mes čia pasiliksime sėdėti—mes iš čia nesikraustysime, jeigu valdžia nenupirks mūsų žemės."

"Daily Oklahoman" korespondentas priduria, jog valdžia nenori pirkti čia žemės naujai kariuomenės stovyklai; **valdžia nori tik pasisamdyti žemę penkiems ar šešiems metams ir "siūlo tik apie 7 procentus rendos pagal pigiai apskaičiuojamą žemės vertę. Daugumai farmerių turinčių po 40 akrų žemės valdžia siūlo tik $10 iki $50 gatavais pinigais. Tai kokius gi namus gali žmogus įsigyti už tiek pinigų?"**

"Tas 'randavojimas' yra žiaurus juokas, sako jie... Per penkis metus nuo šiol jie bus išsiblaškę, važiuodami sudžiuvusiais mulais ir aplūžusiais vežimais nežinia kur...

"Po penkių metų jų namai bus beveik sugriuvę arba sudegę... Jų laukai bus tankų išmalti, išrausti ir arklių nutrempti, ir paviršinis dirvožemis bus sunaikintas. Žemėje bus likę nesprogusių šovinių, kaip nuolatinis pavojus.

"Tie žmonės dabar pergyvena šiurpią dramą"...

ANGLAI PLEŠKINO ITALŲ TRIPOLIO UOSTĄ

Anglai Praneša:

London. — Antradienį anglų karo laivai ir orlaiviai viesuliškai naikino Tripolį, didžiausią Italijos prieplauką šiaurinėje Afrikoje. Nuskandino tris italų transportinius laivus.

Chinų Partizanai Daro Japonam Daug Nuostolių

Chungking.—Chinų partizanai sudegino du japonų gazolino sandėlius ties Kantonu. Jie netikėtai užpuldinėja japonų kareivines ir plėšia priešo ginklus.

Anglai 34 Kartus Bombardavo Mannheimą Vokietijoj

Anglai Praneša:

London. — Anglų orlaiviai jau 34-tą kartą bombardavo Mannheimą, fabrikų centrą ir geležinkelių mazgą piet-vakarinėje Vokietijoje. Jie taipgi sekmingai ardė ir degino vokiečių prieplaukas Holandijoj, šiaurinėj Francijoj ir Vokietijoj.

Nuskandinta 70,000 Tonų Anglų Laivų per Dieną

Vokiečiai Praneša:

Berlin, gruod. 25. — Vokiečių orlaiviai ir motoriniai torpedlaiviai pirmadienį ties Škotija nuskandino pustuzinį Anglijos laivų, viso 70 iki 75 tūkstančių tonų įtalpos, be jokių nuostolių patiem vokiečiam.

36,000 Italų Belaisvių Suvaryta į Koncentracijos Stovyklas

Anglų Pranešimas:

Cairo, Egiptas. — Anglai apsupo likučius italų kariuomenės Bardioj, prieplaukos mieste Libijoj.

Anglai jau pasiuntė 36 tūkstančius italų belaisvių į koncentracijos stovyklas į rytus nuo Sidi Barrani, Egipte.

Anglų orlaiviai neatlaidžiai bombardavo italų lėktuvų stovyklas Bardios srityje.

Unijų Vadai Pasmerkia Siūlymą Skolint Anglijai Karo Pabūklus

Nurodo, jog Tas Prez. Roosevelto Sumanymas Tiesiog Stumtų Ameriką į Imperialistų Karą; Sako, Jei Valdžia Tiki Demokratija, tai Visų Pirma Turi Parūpint Darbų ir Pragyvenimo Milionams Alkanų Amerikiečių

Chicago. — 40 vadovaujančių veikėjų iš CIO unijų padarė pareiškimą, kuriame smerkia prezidento Roosevelto siūlymą "skolint" Anglijai karo pabūklus. Pareiškimas išleistas vardu Čikagiškės Tarybos dėlei Taikos Mobilizavimo Amerikoje. Jis sako:

"Tie valdininkai nori įmest mus į karą vardu 'demokratijos'; bet tegu jie pirma paremia įstatymų sumanymus, reikalaujančius maisto tuštiem mūsų pilvam; tegu jie bedarbiam duoda darbų, ir tegu jie tuomi įrodo, kad jie yra demokratijos rėmėjai.

"Šios šalies valdžia sumanė skolinti karo reikmenis Anglijai; tai yra naujausias pasimojimas įtempt mus į karą.

"Pereitame kare Anglija gavo iš mūsų 9 bilionus ir 500 milionų dolerių, kurių niekad neatmokėjo. Tai buvo šios šalies žmonių pinigai, taksais sumokami mūsų valdžiai. Anglija grąžino tų pinigų tik amerikiniams trustams ir korporacijoms, pirkdama karo reikmenis. Ir kai Wallstrytas riebiai pelnėsi, žmonės galų gale susilaukė hooveriškos depresijos."

Pareiškimas čikagiškių taikos gynėjų paduoda sąrašą didžių Anglijos kapitalų įvesdinimų užsieniuose, ir tuomi muša anglų valdžios pasaką, būk Anglijai jau pristingą pinigų.

"Sumanymas skolint anglam karo pabūklus yra dalis plano taip įpainiot mus į Europos karą, kad mūsų įsivėlimas į tą karą pasidarytų neišvengiamas," sako tie darbo unijų vadai:

"Kodėl mes turėtume leist bilionus dolerių imperialistinėm niovynėm tokiu laiku, kada milionai mūsų šalies žmonių yra be darbo, alkani ir neturi žmoniškos pastogės ir drabužių?

"Karo reikmenų skolinimas prives mus prie pat karo kranto, o ką mes, kartu su vokiečiais, anglais ir italais, galėtume iš jo gauti, tai tik kitą pragaištingą pasaulinį krizį, kuris grumos sunaikinti ir gal sunaikins demokratiją ištisame pasaulyje."

Šį pareiškimą pasirašė Vicki Kramer, Skerdyklų Darbininkų Tarybos sekretorius; Terry Kandall, pirmininkas Jungtinės Auto. Darbininkų lokalo; Wm. Hoyer, atstovas Architektų, Inžinierių, Chemikų ir Technikų Sąjungos; Fred Gardner, atstovas Elektros ir Radio Darbininkų Unijos, ir kiti.

Pranešama, jog panašų pareiškimą išleis ir darbo Federacijos ir geležinkelių unijistai..

VOKIEČIŲ BOMBININKAI ŽIAURIAI NAIKINO MANCHESTERĮ, ANGLIJOJ

Amerikonai Praneša:

London.—Šimtai vokiečių orlaivių bombomis sunaikino tuzinus namų, viešbučių ir kitų biznio įstaigų Manchesteryje, ketvirtame didžiausiame Anglijos mieste, audyklų centre, ir užmušė bei sužeidė daugiau žmonių negu bet kuriuo žygiu Anglijoj iki šiol,—kaip praneša amerikonų korespondentai.

Anglų valdžia dar neskelbia, kiek žmonių žuvo Manchesteryj nuo vokiečių bombų. Daugelis jų buvo sudraskyti vienoj didelėj slėptuvėj, kurią sukriušino naziai bombininkai. Jie suardė ir kitą mažesnę slėptuvę.

20 valandų po to bombardavimo, Manchestryj dar siautė vokiečių padaryti gaisrai.

CHURCHILLIO KALBA "VAIKIŠKA PROPAGANDA"

Italų Valdžia Sako:

Roma, gruodžio 24.—Italija "tęs karą visuose frontuose, kol laimės pergalę... Italijoj valdžia ir žmonės yra vieningi" ir jokia "šmeižtiška, vaikiška propaganda" iš Anglijos pusės negalinti sukurstyti italus prieš savo valdžią.

Taip Mussolinio vyriausybė atsakė į Anglijos ministerio pirmininko Churchillio atsišaukimą į Italijos gyventojus, armiją ir karalių —nuverst Mussolinį.

Italų karalius Viktoras Emmanuelis išleido kalėdinį sveikinimą savo armijai; gyrė jos narsą ir pareiškė, kad "jokia kliūtis, jokia sunkenybė negali sulaikyti garbingą Italijos žengimą aukštyn."

Kad anglų premjeras Churchill kalbėjo apie Anglijos draugiškumą Italijai, tai Mussolinio valdžia atsakė, jog Anglija veikė tik savo naudai, apgavo Italiją per sutartį po praeito karo, ir anglai, valdydami Viduržemio Jūrą, darė italus Anglijos belaisviais.

Athenai. — Graikai, užėmę Chimarą, atėmė iš italų ir šešis aplinkinius kaimus.

Trieste, Italija. — **Vokiečiai atsiuntė Italijai tūkstantį karinių trokų.**

Oras. — Šį ketvirtadienį būsią lietaus.

Žemės Drebėjimas Naujojoj Anglijoj

Boston, Mass. — Žemės drebėjimas Chicopee Falls pralaužė didžiulį miestinį vandens vamzdį; padarė $1,000 nuostolių. Smarkiau žemė drebėjo vakarinėje Massačūzėje ir N. H. valstijoj. Wonolancet miestelyje nugriauta keli kaminai, kai kur kitur perskelta mūro namų sienos.

Žemės drebėjimas buvo jaučiamas ir Kanadoj, ir New Yorke.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisve, Inc.

every day, except Sunday

Established April 5, 1911

427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK

Tel. Stagg 2-3878

President . . . . . Jos. Kairys
Secretary-Treasurer . . . J. Gasiunas
Editor . . . . . Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$5.50
United States, six months	$3.00
Brooklyn, N. Y., per year	$6.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.25
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, per year	$5.50
Canada and Brazil, six months	$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

"Ramybė Geros Valios Žmonėms..."

Kaip kas metai, taip ir šiemet per Kalėdas krikščioniškose bažnyčiose skambėjo žodžiai: "Garbė Dievui aukštybėje, ramybė geros valios žmonėms ant žemės..."

Šitie žodžiai buvo skelbiami pasauliui per arti du tūkstančius metų. Deja, tos trokštamos ramybės pasaulyje nebuvo ir nėra! Ir josios nebus tol, kol gyvuos žmogaus žmogumi išnaudojimo sistema, kol gyvuos kapitalistinė santvarka. Ramybė yra yra ir ji bus tik ten, kur kapitalizmas tapo išnaikintas — Sovietų Sąjungoj.

Šiemet per Kalėdas skelbiamoji ramybė buvo labiau sudrumsta, negu kada nors pasaulio istorijoj. Naikinta miestai, griauta namai, daužomos tos pačios bažnyčios, iš kurių ramybės obalsiai yra skelbiami: žudomi nieku nekalti vargdieniai žmonės!

Įdomiausia tai, kad krikščionių bažnyčia, kuri tuos ramybės obalsius savo pasekėjams skelbia, uoliausiai palaiko, remia tą sistemą, katra gimdo karus, katra ruošia žmonių skerdynes. Daugiau: toji pati bažnyčia, tie patys kunigai laimina orlaivius, laimina karius, prašydami savo dievo, kad jis padėtų juo daugiau kito krašto žmonių iššudyti!

Jei tikintieji žmonės nori ramybės, tai jie turi organizuotis, šviestis ir kovoti už panaikinimą tos sistemos, kuri ruošia karus,—už panaikinimą kapitalizmo ir naujosios visuomenės santvarkos įsteigimą!

"Moscow News" Apie Vilnių

Maskvoje išeinančiame angliškame laikraštyje "Moscow News" (iš spal. 24 d.) telpa didelis ir gražus Vilniaus miesto paveikslas. Ten pat telpa apie Lietuvos sostinę ir raštas, kuriame nurodoma, kad Vilnius yra gražiai taisomas ir Lietuvos vyriausybė jau pradėjo persikelti į Vilnių. Sveikatos ir apšvietos komisarijatai jau persikėlė į Lietuvos sostinę, o su sekančių metų gegužės mėnesiu visa Lietuvos vyriausybė jau bus Vilniuje.

Sekamais metais Vilniuje bus pradėtas statyti milžiniškas vyriausybės patalpoms namas—didžiausias pastatas visame Vilnius mieste.

Įdomu, kad "Moscow News" visur Lietuvos sostinę rašo **Vilnius,** o Vilno, kaip rašo amerikoniška spauda.

Pasaulis, Dėl Kurio Verta Gyventi ir Mirti

Po tokiu antgalviu Lietuvos Tarybų Prezidijumo pirmininkas Justas Paleckis parašė straipsnį minint didžiosios Spalių Revoliucijos sukaktuves. Jis rašo:

"Pirmąsias laisvas Didžiosios Spalių Revoliucijos sukaktuves Lietuvos TSR darbo žmonės švenčia su didele laimėjimų atskaita. Tie laimėjimai tai didieji, revoliuciniai pertvarkymai, kurie palietė plačiu mastu ir Lietuvos kaimą ir miestą. Į liaudies rankas perėjo dvarų ir stambiųjų ūkių žemė, stambioji pramonė, stambioji prekyba, bankai, ligoninės, vaistinės, stambieji viešbučiai, bus perimami stambieji namai. Visas mūsų krašto gyvenimas iš pagrindų pertvarkomas naujais, socialistiniais pagrindais, tokiais pagrindais, kurie užkerta kelią bet kokiai eksploatacijai žmogaus žmogumi, pralobimui darbo žmonių sąskaiton, afe roms ir spekuliacijoms, kurios lyg erkės čiulpė liaudies kūną.

"Tačiau pats svarbiausias laimėjimas yra tas, kad Liet. darbo liaudis iš kapitalistinio pasaulio, iš pasaulio, kur viešpatavo tautų neapykanta,, kur didžiosios tautos žaidė mažųjų tautų likimu, o ir pačių mažųjų tautų tarpe buvo ugdoma nesantaika, išėjo ir susijungė su kitu pasauliu, brolišk ųjų tarybinių tautų draugingumo ir solidarumo pasauliu. Lietuvos TSR darbo liaudis su entuziazmu atsistojo po raudonąja pasaulio proletariato kovos ir laimėjimų vėliava, kuri vis aukščiau iškyla, vis labiau ryškėja kaipo didžiosios žmonijos vilties ir išsivadavimo vėliava. Kiekvienas padorus žmogus, kiekvienas darbo liaudies tikras draugas, įsisąmoninęs ir supratęs galingąją Spalių Revoliucijos dvasią, jos didžiąsias idėjas, tegali tikrąją savo vietą atrasti tiktai po tąja Lenino - Stalino vėliava, tegali eiti tuo keliu, kuriuo veda tikrasis darbo žmonijos kovos avangardas—Komunistų Partija.

"Įėjusią į vieningąją Tarybų Sąjungos tautų šeimą Lietuvos TS Respubliką nuoširdžiai priėmė ir sveikino visos mūsų didžiosios Tėvynės tautos. Dabar, Spalių Revoliucijos išvakarėse, mes naujai gavom pajusti meilės ir draugystės jausmus, kuriuos reiškia mūsų tautai visos sąjunginės respublikos, visos jų tautos. Mūsų respublikos vadovaujantieji žmonės, mūsų rašytojai, redakcijos šiomis dienomis buvo telegrafu, telefonu ir rašt u nuolat prašomi papasakoti apie Lietuvos TSR einančius darbus, apie laimėjimus pramonės, žemės ūkio, kultūros, meno ir kitose srityse. Iš Maskvos, iš Leningrado, Minsko, Lvovo, Molotovo, iš tolimojo Fergano, (Uzbekijos TSR), Vladivostoko, iš Krimo, Kazachstano, iš Ledyniuotojo vandenyno uosto Murmansko —iš tolimiausių ir įvairiausių mūsų neaprepiamos darbo žmonių Tėvynės ėjo užklausimai, buvo reiškiama nuoširdi draugystė mūsų tautai, gilus susidomėjimas jos gyvenimu. Ar matėm ką nors panašaus būdami kapitalistiniam pasaulyj, kur buvome tik pajuokiami, niekinami, mūsų kraštas su šuniuku lyginamas?..."

Paskutinė Registravimuisi Diena

Ketvirtadienį, gruodžio mėn. 26 d., yra paskutinė diena, kurią nepiliečiai Jungtinėse Valstijose gyvenų asmenys dar gali užsiregistruoti. O registruotis privalo kiekvienas, jei jis arba ji nenori susilaukti nemalonumų—pabaudos.

Apie registravimąsi "Laisvėje" buvo daug rašyta—smulkmeniškai rašyta. Todėl nei vienas mūsų skaitytojas negali rūgoti, kad jis arba ji nebuvo apie tai informuotas.

Reikia kiekvienam nepiliečiui užsiregistruoti. **Be to, be didesnio delsimo kiekvienas nepilietis raginamas rūpintis patapimu šio krašto piliečiu.**

Lietuvos fabrikuose ir dirbtuvėse organizuojasi darbininkų rateliai staliniškai konstitucijai studijuoti. Paveiksle matome vieną tokį darbininkų ratelį Kauno fabrike.

"Laisva" Arbitracija Prieš Streikus ir Kitas Teises

"Laisvėje" lapkričio 29 d. redakcijos straipsnyje "Ar Teisė Streikuoti Bus iš Darbininkų Atimta?" yra du trumpi, o aiškūs sakiniai apie darbininkus, dirbančius taip vad. apsiginklavimo arba apsigynimo pramonėse, ir apie darbdavius tose pat pramonėse. Štai:

"Jie (darbininkai) gali būti visaip persekiojami, bet jiems bandoma uždrausti prieš tai pasipriešinti! Tuo pačiu sykiu 'apsiginklavimo pramonių' savininkai sau laisvai gali plėšt is milžiniškus pelnus, kaip pereitame kare ir nuduoti geriausiais patrijotais!"

Kitą dieną bilionierių dienraščiuose pasirodė kolumnistų aiškinimai, kad Washingtone yra rūpinamasi s u t v e r t i "arbitracijos mašineriją" tam, kad neįvyktų joki streikai "apsigynimo pramonėse." Sako, kad arbitratoriai būsią liuosnoriai, nebus darbininkai priverčiami pasiduoti jų nuosprendžiui be jokio zurzo. Gal taip ir bus iš pradžios. Bet toliau, po kelių mėnesių, mes galime tikrai laukti priverstino darbininkų "susitaikymo." Darbdaviai, žinoma, nebus priverčiami "taikytis"--daugiau mokėti darbininkams. Jau ir dabar gąsdina darbininkus šiaip:

Jeigu, girdi, darbininkų unijos nesutiktų su įsteigimu arbitracijos komiteto, tai "daugelis darbininkų vadų duoda žinoti, kad jie numato, jog apsigynimo pramonėse streikai gali būti prieš darbininkus tuo bumerangu, kuris atneš jiems prievartingą įstatymdavystę (repressive legislation)".

Taip parašė kolumnistas T. L. Stokes, lapkr. 30 d.

Reiškia, "liuosnorė" arbitracija bus prievarta prieš darbininkų reikalus, prieš jų teises.

Su tokia arbitracija, girdi, pramonininkai ir administracija (valdžia) sutinka.

Žodžiais liuosnoriai, o už nugaros ranka su kančium!

J. B.

Žinios Iš Laisvos Lietuvos

Vilnius. — Artėjant Spalių revoliucijos sukakčiai, Vilnius intensyviai puošiasi. Katedros aikštėje baigiama įrengti automobiliams sustoti vieta, sode prie Katedros aikštės statoma akmeninė tvora, tvarkomi takai, baigiama sutvarkyti pati Katedros aikštė, Basanavičiaus gatvėje pergrindžiami šaligatviai, įvažiavimai ir tt. Pranciškonų gatvė grindžiama betoninėmis plytomis, šv. Mikalojaus ir Lydos gatvėse platinami šaligatviai, Aušros Vartų ir Pylimo gatvės grindžiamos bituku, kuris Vilniuje tebėra naujiena. Vilniaus dekoratoriai turi pilnas rankas darbo rengdami miestui ir namams papuošimus ir dekoracijas. Vilnius Spalių Revoliucijos proga labai gausiai puošiasi gėlėmis.

SOCIALISTINIS LENKTYNIAVIMAS

Vilnius. — Vis didesniu tempu vystosi socialistinis lenktyniavimas, kurį įvairūs fabrikai pradėjo ryšium su artėjančia Spalių Revoliucijos sukaktimi. Į lenktynes vienos kitas iššaukia vis naujos įmonės. Tokios lenktynės paplito iš miestų ir pramonės įmonių į tolimus valsčius ir kaimus, tarpe jų smulkiųjų įmonių, amatų ir net lauko darbininkų, dvaruose ir tarpe valstiečių. Pavyzdžiui, Zarasų apskrities viešųjų darbų darbininkai, norėdami stipriau paminėti Spalių Revoliucijos sukaktį ir atsidėkoti Lietuvos TSR Liaudies vyriausybei už tiek daug gerovių per tokį trumpą laiką suteikimą, nors dalimi už tai atsilygindami paskelbė socialistines lenktynes, į kurias iššaukė Trakų apskrities darbininkus, laikotarpiui nuo spalių 18 d. iki spalių 31 d.

Per trumpą laiką nuo sunacionalizavimo, degtukų fabrikas padarė didelę pažangą. Prieš nacionalizavimą dirbęs tik po 4 dienas savaitėje, dabar dirba visas 6 dienas, pirmiau pagamindavo per dieną 28 degtukų dėžes, o po nacionalizavimo jau pagamina po 34 dėžes (po 5,000 dėžučių kiekvienoje), o prasidėjus socialistinėms lenktynėms jau gamina po 37 dėžes. Be to dabar žymiai sutaupoma žaliavų, chemikalų ir kuro, ko anksčiau niekas nepaisydavo. Fabrike per 7 metus buvo remontuojama dėžučių pakavimo mašina, dabar gi prie naujos santvarkos fabriko šaltkalviai ją suremontavo per vieną savaitę.

Įvedus Tarybų santvarką, Vilniaus amatininkai pradėjo organizuotis į gamybos arteles. Pradėjo veikti pirštinių gamintojų artelė, "Pirštinė," kurioje susijungė apie 400 tos specialybės amatininkų. Organizuojasi mėsininkų artelė "Mėsa", kuri mieste turi apie 30 punktų ir veiks sutartinai su "Maisto" bendrove. Batsiuviai organizuoja artelę "Liepos 21 d.", chemikai-artelę "Chemart," moterų rūbų siuvėjos - artelę "Adata," medžio apdirbimo —artelę "Jėga" ir audėjai—artelę "Audėjas". Visi 23 Vilniaus saldainių fabrikai ir dirbtuvės turės vieną artelę ir vadovybę. Dirbant bendrai, bus pašalinta konkurencija ir bus pagerinta prekių kokybė bei gamybos našumas. Vilniaus malūnų darbininkai nutarė ligi Spalių Revoliucijos sukakties padidinti gamybą 20 nuoš. Vienam malūne per parą pagaminama 118,000 kg. miltų, pasiryžta pakelti iki 140,000 kg. Jų pavyzdžiu pasekė saldainių ir šokolado ir popieriaus fabrikų darbininkai. Neatsilieka ir Vilniaus 71 prad. mokyklos. Šiandien vargiai bėra įmonė, kurioje darbas nevirtų su padidintu tempu ir darbo našumo ūpu. Visoje Tarybų Lietuvoje jau įregistruota apie 50 artelių, dar apie 30 artelių padavė pareiškimus ir jų įsisteigimas tiriamas.

Nemokamas Mokslas

Vilnius. — Iš visų Tarybų Lietuvos mokyklų plaukia padėkos nuo mokinių ir jų tėvų socialistinei vyriausybei už nemokamą mokslą, su pasižadėjimais tą didžią dovaną įvertinti rūpestingu mokinimusi ir pasiruošimu būti gerais ir darbščiais socialistinės tėvynės piliečiais. Vien spalių 22 d. įvykusiuose Vilniaus krašto Rutkainių, Naujalių, Tabariškės, Tarakonių, Galinių, Vaidotų, D ū k š t o, L a v a r iškės, Brinkiškės, Karklėnų, Bezdonų, Skynimų, Vilkiškių, Naujųjų Verkų, Užusienių, Verbuškės ir Šatrininkų mokyklose mitinguose priimtose tėvų, mokytojų ir vaikų rezoliucijose reiškiamas begalinis džiaugsmas, kad dabar mokslas visiems trokštantiesiems p a s i darė lengvai prieinamas ir reiškiama didelė padėka Lietuvos Komunistų Partijai, Tarybų vyriausybei, o ypatingai vadui, tėvui, mokytojui ir draugui Stalinui, kuris visą savo gyvenimą kovojo dėl varguomenės ir padarė, kad mokslas šiandien visiems yra prieinamas.

Vilnius. — Kaip Tarybų Lietuvoje kyla gamyba, dar vaizdžiau rodo vienintelio Vilniuje tabako fabriko kiekiai. Paprastai per mėnesį būdavo pagaminama papirosų ir tabako tokia kokybė, kuri būdavo įkainuojama 421,000 litų vertės. Per rugsėjo mėnesį buvo jau pagaminta už 897,000 litų vertės tabako gaminių. Įprasta produkcijos norma būdavo 11, 254,000 papirosų štukų per mėnesį, o rugsėjo mėn. produkcija pakilo ligi 22,529,000 papirosų. Socialistinių lenktynių sutartyje pasižadėta produkciją pakelti iki 25,000,000 papirosų, bet dar nesuėjus lenktynių terminui ir ši suma pradedama perviršyti.

Anglų Orlaiviai Bombardavo Jugoslavus

Belgrad, Jugoslavija. — Po to, kai Anglijos orlaiviai bombardavo Italiją, jie primėtė bombų į pasieninį Jugoslavijos miestą Susaką. Jie sužeidė 8-nis jugoslavus ir padarė daug medžiaginių nuostolių.

Jugoslavijos vyriausybė renka bombų skeveldras, kaip įrodymą, keno buvo tie orlaiviai.

MELŲ FABRIKANTAI

Kuomet Lietuvoj pristigo
Ponų didelių,
Tuoj Amerikoj išdygo
Fabrikas melų.

Fabrikas gamina, kala
Vis naujus melus,
Verda, maišo juodą smalą.
Sako: Tai medus!

Tau-klerai bei fašistai—
Galva įstaigos.
Sklokiniai socialistai—
Galas uodegos.

Kavalieriai smetonuoti
Gavę medalius,
Taipgi tėvai sutonuoti
Iškepa melus.

Jau avinganiai melavo
Seniau neprastai,
Kai Smetona galą gavo—
Tapo, ekspertai.

Pas altorių atsistoję,
Tik ne dėl mados!
Apmeluoja, išbjauroja
Liaudį Lietuvos.

O vadai socialistų,
Likučiai sklokos,
Kaip tik uodega fašistų—
Seka iš paskos.

Jurgelionis nukal' melą,
Michelsonas du,
O Grigaitis, jau ant galo
Pralenkia abu.

O juk veltui vis meluoti
Nėra tikslas jų,
Bet kad centus išvilioti
Iš lengvatikių.

Raguotis.

Maskva.—Maskvoje, Gorkio gatvėje, tapo atidarytas Nikalojaus Ostrovskio vardo-rašytojo ir kovotojo-muziejus. Muziejus atidarytas toje vietoje, kur Ostrovskis gyveno ir dirbo 1935-1936 metais.

Bridgeport, Conn. — Numatoma, kad šiame mieste pristigs gyvenamųjų namų, kadangi fabrikai pradėjo smarkiai dirbti karo reikmenis ir daug darbininkų atvyksta iš kitų miestų uždarbiauti. Namams statyti sudaryta korporacija su $10,000,000 kapitalo.

Klausimai ir Atsakymai

Klausimas

Ką daryt, kad apsisaugot nuo influenzos? Ar yra tam būdai?

Atsakymas

Visai apsisaugot nuo tos piktos ligos, suprantama, kol kas negalima. Tūlus žmones ji užklumpa ir tiek. Tačiau tam tikros priemonės gali labai daug žmonių išgelbėti iš tos nelaimės. Kokios tos priemonės, tai išdėsto savo pranešime Jungtinių Valstijų Viešosios Sveikatos Patarnavimas. Ta įstaiga duoda sekamus patarimus apsisaugojimui:

"1. Vengkite bereikalingų susisiekimų su kitais žmonėmis, ypatingai su tais, kurie kosti, čiaudė ir tt.

"2. Vengkite persišaldymo, tačiau stengkitės pasinaudoti atviru oru ir saule kiek tik sąlygos leidžia.

"3. Jūsų namai turi būti visuomet gerai išvėdinti, tačiau vengkite oro traukimo ("drafto").

"4. Maitinkitės gerai balansuotu maistu, gerkite daug vandens.

"5. Vengkite pavargimo, užtenkamai pailsėkite ir išmiegokite.

"6. Nešiokite tokias drapanas, kurios atitinka oro stoviui."

Viešosios Sveikatos Patarnavimas taipgi duoda patarimus tiems, kurie mano kad jie influenzą jau pagavo arba rengiasi pagauti. Tie patarimai skamba sekamai:

"1. Pajutęs pirmus šalčio ženklus ir ypač jeigu jauti karštį, eik gulk lovon ir pasilik lovoje pakol gydytojas pasakys, kad pilnai pasveikęs.

"2. Apdenk visus kosėjimus arba čiaudėjimus nosine, geriausia popierine, kurią reikia tuojau sudeginti.

"3. Neskatink svečius lankytis.

"4. Nebandyk pats savo ligą atspėti ir pats nuo jos gydytis. Kreipkis pas gydytoją."

Karas neša darbo žmonėms žaizdas, mirtį ir širdgėlą, karo taksus ir skurdą, sunaikinimą organizacijų ir asmens teisių. Mes, darbo žmonės, nenorime karo. Praneškim apie tai savo kongresmanams!

MOTERŲ ŽINIOS

Lietuvių Literatūros Draugijos vajus prasidėjo vasario 1-mą, naujus narius galime įrašyt su $1 mokesties už visus šiuos. metus. Gera proga gaut moterų narių ir sutvert moterų kuopas bei kliubus.

Moterų Konferencijos Tarimai

Susidėjus svarbesniems reikalams, nutarta šaukti New Yorko ir artimų apylinkių platesnis moterų darbuotojų pasitarimas, idant kiek plačiau pasitarus bėgamais, moterų veiklą liečiančiais klausimais. Konferencija įvyko 15 d. gruodžio mėnesio, "Laisvės" svetainėje, Brooklyn, N. Y.

1. Konferenciją atidarė L. Literatūros Draugijos, Moterų Skyriaus sekretorė S. Sasna, pusė vienuolikos ryto. Pirmininke išrinkta R. Merkienė iš Philadelphia, Pa., sekretore K. Petrikienė.

K. Petrikienė išdavė platesnį raportą, pažymint, kas didesnio yra nuveikta moterų tarpe laikotarpyj nuo įvykusio Pirmo Amerikos Lietuvių Moterų Seimo. Raporte išdėstė planus, kokius Amerikos Lietuvių Moterų Tarybos Komitetas yra pasiryžęs gyveniman vykinti.

Išklausius raportą, pirmiausiai svarstyta, kaip sekmingiau atžymėjus 1941 m. Moterų Tarptautinę. Paaiškėjus, kad, dėlei lėšų stokos ir kitokių priežasčių, A. L. M. Tarybos Komitetas yra nusprendęs atskiro leidinio nespausdinti, bet Tarptautinės atžymėjimą vykinti per esamus ąbudu dienraščius, tai yra "Laisvę" ir "Vilnį," nutarta:

Laikraščių leidinį, kuriame tilps Moterų Tarptautinės atžymėjimas, moterų skyrius žymiai padidinti, bent iki 6-8 puslapių. Taipgi dėti pastangų, idant sutraukus į tuos padidintus numerius juo didesnį skaitlių moterų bendradarbių.

2. Kadangi padidinus laikraščio skyrius žymiai pasididins ir laikraščiui išlaidos, tai nutarta raginti visose kolonijose moterų draugijas bei kliubus, idant prisidėtų prie išlaidų padengimo, o prisidėti galima sekamai: turint pinigų iždė, galima paskirti keletą dolerių; užsisakyti atskiras laikraščio kopijas platinimui; rinkt aukas nuo simpatikų; ir rinkt specialiai tam numeriui, o ypatingai nuo moterų biznierių skelbimus.

Kadangi Tarptautinės paminėjimas bus vykinama abiejuose dienraščiuose, tad, lai Chicagos ir ten artimesnių kolonijų draugės rūpinsis savo geografiniai artimesniam dienraščiui "Vilniai" skelbimų ir aukų rinkimu, o rytinių valstijų moterys--sau artimesniam, tai yra "Laisvei." Taipgi visur privalo būt dedamos pastangos gauti naujų skaitytojų abiem dienraščiams.

3. Kadangi Moterų tarptautinės paminėjimu Chicagos draugės jau pradėjo rūpintis tai joms pagelbėti darinkta komisija iš Brooklyno draugių. Į komisiją paskirta: J. Bondžinskaitė, E. Vilkaitė ir K. Petrikienė.

4. Plačiai kalbėta, kokioje formoje būt sekmingiau paminėti sukaktį 25 m. nuo išėjimo pirmo numerio "Moterų Balso" Amerikoje, remiantis draugių chikagiečių tarimu, idant tasai įvykis būt atžymėtas vienkartiniu leidiniu, žurnalo formoje, su tinkamu atžymėjimu paties įvykio ir to laikotarpio žymesnių veikėjų darbais.

5. Plačiai kalbėtasi, kas pamatiniai rūpinsis tokio žurnalo priruošimu. Iškelta mintis, kad tinkamiausia tam darbui tiktų, tai Ksavera Karosienė, kuri buvo labai tampriai surišta su žurnalo pasirodymu. Paaiškėjus, kad Karosienei dirbant CIO Unijoj nebus laiko nei galimybių žurnalo priruošimu rūpintis, kalbėta apie drauges E. Ješkevičiutę ir O. Girnienę. Nutarta darbas pavesti K. Petrikienei, kaipo vienai iš arčiau buvusių prie "Moterų Balso" išleidimo. Prie K. Petrikienės dar darinkta komisija iš E. Mizarienės, E. Vilkaitės ir S. Sasnos; tokiu būdu, "Moterų Balso" jubiliejiniam atžymėjimui komisija susidės iš 7; iš Chicagos — J. Skeberdytė, O. Remeikienė ir A. Jonikienė.

6. Žurnalas spausdint Brooklyne.

7. Kadangi išleidimas žurnalo kainuos keletą šimtų dolerių, o organizacijos iždas veik tuščias, tai sukėlimui reikalingos sumos pinigų, nutarta raginti visose kolonijose drauges, idant rinktų žurnalui skelbimus, keltų simpatikų sąrašą, ir stengtųsi visokiais būdais sukelti reikalingą sumą pinigų.

8. Paskatinimui moterų, idant daugiau rašinėtų į moterų skyrius, o ypatingai į ruošiamąjį jubilėjinį leidinį, nutarta paskelbti rašėjų konkursą su piniginiu atlyginimu. kviečiant visas moteris, jaunutes ir suaugusias, rašyti trumpas apysakėles ir eilėraščius. Už geriausius rašinius pirma dovana bus duodama $10, antra $7, trečia $5.

Draugės philadelphietės, Merkienė, Smithienė, Griciunienė, žalnieraitienė ir Čekanauskienė dalinai pasižadėjo savo kolonijoje sukelti konkursantėms skiriamas piniginės dovanas.

9. Apkalbėjus kolonijose moterų veiklą, patarta, kad iš Centrų būt dažniau duodami patarimai, ką moterų kliubai, platesne papėde, turėtų veikti.

10. Išklausius A. L. Moterų Tarybos sekretorės raportą apie ruošiamas paskaitas Lietuvos Istorijos klausime, patarta nepaisyti finansinių trūkumų, ir ruošti visas keturias paskaitas ir stengtis kuo plačiau paskaitas paskleisti kolonijose, idant jomis moterų kliubai deramai pasinaudotų.

11. Nutarta patarti L. Literatūros Draugijos Moterų komitetui, kad numažintų kainą už "Virėją," o už gautus pinigus bandytų leisti daugiau literatūros, gvildenančios moterų klausimą.

Pirm. **R. Merkienė,**
Sekr. **K. Petrikienė.**

Moterys Minėjo Šimtmetį Organizuoto Darbo

Biskis daugiau, kaip prieš šimtą metų, Jungtinėse Valstijose moterims buvo galima gauti darbą tik septyniose okupacijose: namų ruošos tarnyboje, užlaikyme išnuomuojamų kambarių, mokyme tik visai jaunučių vaikučių ir keliuose dirbtuvių darbuose, kaip audinyčiose, ir t.t.

1840 metais dvi Jungtinių Valstijų moterys, Lucretia Mott ir Elizabeth Cady Stanton, nuvyko į Londoną dalyvauti Pasaulio Priešverginėj Konferencijoj. Iš pirmo jos buvo nepriimtos konferencijon todėl, kad jos moterys, o paskiau, po apsvarstymo, vyrai nutarė susimylėti ant jų ir leisti joms klausytis konferencijos eisenos, bet tik už tam tikros įtaisytos pertvaros. Ši konferencijos dalyvių elgsena jas taip sujaudino, kad jos abi tą vakarą nusitarė grįžt į Jungtines Valstijas ir pradėti tikrą karą už moterų teises.

Užpereitą savaitę New Yorke suvažiavo 300 delegačių į Moterų Šimtmetinį Kongresą paminėti tą šimto metų kovą. Buvo delegačių ir iš užsienio.

Žinoma, čia suvažiavo poniutės, kurioms nerūpi darbininkės moters reikalai. Joms tik rūpi lygios teisės su vyrais—tikros sufragistės. Kadangi Amerikoje už sufragizmą daugiau kovoti nėra reikalo, tad ir suvažiavimas buvo gana tuščias.

Daugiausia buvo apverkta totalitarinių šalių moters padėtis ir prieita prie išvados, kad demokratinėse šalyse moterų teisės saugiausios. Dėl to net ir toks savaitinis kapitalo reikalus ginąs žurnalas, kaip "Time," gražiai nusišypsojo. Sako: "Kongresas neatkreipė dėmesio į tą paradoksą, kad Sovietuose moterys, palyginti, turi daugiau liuosybės, negu Jungtinėse Valstijose. Jos ten gali ištekėti ir persiskirti be jokių varžymų, jos gali dirbti visokiose profesijose, valdyti kolektyvius žemės ūkius, tarnauti krašto gynime, šokti iš parašiutų, būti laivų kapitonais ir labai, labai dažnai gali būti išrinktos atstovėmis į aukščiausią šalies Sovietą."

Kongresą poniutės užbaigė sekama deklaracija: "Turime panaudoti mūsų laisvę rėmimui, gelbėjimui ir išlaikymui konstitucijos ir dirbti išgavimui laisvės, socialinės teisybės ir taikos visai žmonijai."

Obalsis geras, tik, deja, mes bijome, kad jis ir pasiliks tik obalsiu.

Eva Mizarienė.

Ponia Eleanor Roosevelt šalies prezidento būstinėj Baltajame Name duoda šimtinę autorei Pearl Buck, Chinijai Nepaprastos Pagelbos Komiteto pirmininkei, kaipo auką pradžiai miliono dolerių fondo, kuris manoma sukelti Amerikoj.

Taip Gražiau

Jeigu kas pasiūlo gėrimą, kurio nevartojate, visuomet leistina jo atsisakyti, bet netinka gėrimas peikti ar pasakoti, kaip jis jums kenkia.

* * *

Norint susišukuot ar šiaip pasigražint reikia nueiti į tam paskirtą kambarį. Prie stalo arba salione dulkinti pleiskanas ar pudrą neleistina.

* * *

Sugrįžus iš svečių, prie pirmos progos parašoma padėkos nota, nežiūrint, palikot dovaną, ar ne.

* * *

Nuėjus pas draugę valgio laiku ar prieš pat susirenkant namo jos šeimynai, reikia nevilkinant atlikti reikalą ir išeiti, paliekant ją liuosą pareigoms.

Holandė Valdovė Gudresnė už Smetonos Valdovus

Šiomis dienomis Washingtone ir New Yorke lankėsi buvusioji Holandijos sosto įpėdinė — kunigaikštytė Juliana. Ji turėjo tiek senso, kad pasakyt, jog jinai džiaugiasi turėjus galimybės čia atvykti, o apie savo galią ar savo šalies perspektyvas pasisakė neturinti galimybės kalbėti.

Gi buvusieji Lietuvos valdovai vis dar tebepučia krūtines šaukdami, kad jie Lietuva, nors jie ne tik Lietuvos, bet ir bent ką lietuvišką seniai nebeatstovauja. Tiesa, buvęs konsulas Budrys dabar turįs pulką vištų, bet ir tos amerikoniškos, o kiti nei vištų neatstovauja.

Šeimininkėms

Greit Padaromas Užkandis

Išalkus stiprausi valgio, o turint mažai laiko, niekas nepavaduos steiko. Štai vienas iš daugelio būdų steikui gaminti. Žemiau paduotos porcijos užtenka 6-šiems, imant amerikoniškuose restauranuose duodama norma.

Imk pusantro svaro "round" ar "chuk" steiko (prašyk atpjaut colio storio), šaukštuką druskos, biskelį pipirų, pusantro puoduko persijotų miltų, porą šaukštelių "baking powder," porą kiaušinių, puoduką pieno.

Apibarstyk steiką druska ir pipirais, įdėk ištisą į kepamą blėtą ir aprudink labai karštame pečiuje (apie 500 iki 550 laipsnių F.) nuo 5 iki 10 minučių.

Turėk sudarytą tešlą sekamu būdu: persijok sykiu miltus, "baking powder" (kepamuosius miltelius) ir žiupsnį druskos, dadėk suplaktus kiaušinių trynius ir pieną, gerai išplak. Tada atsargiai įmaišyk kietai išplaktus kiaušinių baltymus. Taip sudarytą tešlą užpilk ant aprudinto steiko, įdėk atgal pečiun ir atleisk karštį iki apie 475 laipsnių F. Kepk apie 15 minutų ar kiek ilgeliau iki pudingas bus kietas ir aprudęs. Aštriu peiliu supjaustyk ir paduok gabalėlius steiko su keptu pudingu ant viršaus steiko, kaip buvo pečiuje. **N. G.**

SPANGUOLIŲ SALOTA

Imk po griežinėlį kenuoto, šalto spanguolių (cranberry) soso kiekvienai porcijai, uždėk ant "cress," "chicory" ar salotos lapo (katruos šeima mėgsta ar prieinamiau nuperkami tuo laiku), uždėk porą griežinių (slices) apelsinos (orange), taipgi mayonnaise arba French dressing.

Vieton apelsinų gerai tinka su spanguolėmis grūšės, pyčės, bananai.

Minėtas dresingas padaromas gerai suplakus sekamus: po pusę šaukštuko paprikos ir druskos, šaukštą cukraus ar medaus, porą šaukštų lemono sunkos ir 4 šaukštus alyvų ar salad aliejaus.

Patricia Lucille Shields iš Buffalo, 9 metų mergaitė, buvo viena iš 24 asmenų apdovanotų Carnegie Didvyrių Fondo bronziniais medaliais už išgelbėjimą gyvybės. Ji pereito pavasario potviniuose išgelbėjo asmenį nuo paskendimo.

Vaikai myli žaisti su šunimis, bet šuns įkandimas Čerteriui Mikšai, 8 metų berniukui, 19 Court Pl., Bayonne, N. J., buvo priežastimi skaudingos mirties. Šuo buvęs užkrėstas pasiutimo liga.

Jinai Jam Sakė

Baltrus.—Ar žinai, koki yra didžiausi septyni pasaulio stebūklai.

Tamas.—Aš žinau tik vieną ir juomi yra mano žmonos pirmasis vyras.

Mūs Kalėdinis -- 1940 -- Pasižadėjimas

Jaunų Moterų Konferencijos Įvykusios New Yorke Gruodžio 13-15—Pareiškimas

Šių Kalėdų sezonas su savo skelbimu 'taikos žemei, ir ramybės geros valios žmonėms" randa pasaulį sudraskytą ir kraujuose, gyvybės ir namai išblaškyta karo baisume. Širdyse moterų visame pasaulyje šiomis Kalėdomis ilgėsys priartint galą šiai benaudžiai skerdynei tvirtėja ir tvirtėja. Mes, Amerikos moterys, užtikrinam savo seserystę moterim kiekviename kampelyje žemės. Su jomis, mes pasmerkiame tuos, kurie dėl savo pelnų ir godumo tęsia beprotišką naikinantį karą.

Mes pasižadame nešti viltį pasaulio moterims, savo veikla už išlaikymą mūsų šalies nuo karo ir tuo būdu gelbstint priartint galą susikirtimui visur kitur. Mes žinome, kad praplėtimas gerovės ir demokratijos visiems mūsų žmonėms yra garantija pasiturinčio gyvenimo ir tikro gynimo mūsų šalies. Mes pasižadame darbuotis už šalies gynimą, kuris bus paremtas ant suteikimo padorių namų, progos ištekėti ir turėt vaikų, gauti pastovų darbą su pakankamais uždarbiais, ir dalyvauti stiprinime demokratijos. Bendrai mes kovosime už tuos reikalavimus.

Mes, moterys, žinome, jog milžiniška didžiuma Amerikos gyventojų nori, kad ši šalis išsilaikytų taikoje. Mes visos žinome iš tragiško patyrimo pereitame kare, kad karo paskolos buvo tuo pražūtingu žingsniu, kuris privedė Jungtines Valstijas prie neišvengiamo karo. Mes esam susivienijusios savo nusistatyme nedaleist pasikartot tai tragedijai. Mes pasižadame saugot taisykles, jau įrašytas į mūs šalies įstatymus, kurios priešinasi davimui paskolų kariaujančioms Europos šalims. Mes nedaleisime panaikinti ar laužyt raidę ar dvasią Johnson Akto, ar "užmokėk ir parsivežk" ar kokios kitos provizijos Neutralumo Akte.

Šiame sezone taikos ir broliškuom, mes negalime pamiršti moterų visų kariaujančių šalių, aukų bombavimo ir naikinimo abiejose pusėse kovos linijų, kurių gyvenimas paversta į karo baisenybių vaizdus. Joms mes reiškiame giliausią simpatiją. Mes darbuosimės duot pagelbą toms nekaltoms aukoms. Tiems ispanams vyrams ir moterims, kurie dabar kankinasi Francijos koncentracijos kempėse, laukdami Amerikiečių Pagelbos Laivo, toms narsioms chinietėms, po penkių metų karo tebekovojančioms išlaikyti savo namus ir laisves, mes pažadame savo simpatiją ir paramą.

Visas moteris šiuo švenčių sezonu mes sveikiname ir joms pažadame—turės būti "taika žemėj, ir ramybė geros valios žmonėms."

(Minėtoj konferencijoj, priėmusioj šį pareiškimą, dalyvavo per 1,500 delegačių ir viešnių iš visų Jungtinių Valstijų kraštų, nuo įvairių moterų organizacijų, tame skaičiuje bažnytinių, taipgi unijų; jos atstovavo 845,880 organizuotų moterų, tad šis jų pareiškimas nenustoja savo svarbos niekada, nežiūrint, kad jis buvo sveikinimas su Kalėdomis.—Sk. Ved.).

Kaip Gyvena Moterys Mūsų Šalies Kalėjimuose

Buvęs New Yorko policijos komisionierius Grover Whalen andai nutarė aplankyti miesto kalėjimus. Pirmiausia nuvažiavo į Welfare Island. Kaip tik jis ir jo bendrai ėjo pro kalėjimo kambarius, vyrai sukėlė nepakenčiamą baubimą.

Toliau komisionierius ėjo aplankyti moterų kalėjimą. Čia jį pasitiko visokiais pelėdų balsais, kad net istoriškos sienos drebėjo.

Nuo vieno ir kito skyriaus moterys ištuštino viedrus pamazgų ant jo grupės. Kaip pamazgos bėgo žemyn nuo galerijos į galeriją, geležinės kalėjimo grotos skambėjo kaip varpai daužomos viedrais.

Čia jos buvo uždarytos į mažiukus kambariukus ir laikomos, kaip žvėrys.

Dr. Harry tuo laiku jau vedė agitaciją už pagerinimą New Yorko moterų kalėjimų. Prieš jas tradicija buvo tokia, kad prostitutės, girtuoklės ir opiumio vergės esančios nepataisomos ir jos turinčios būt laikomos, kaip gyvuliai tai ne už dyką jos ir sukildavo, kaip gaudavo progą.

New Yorko miesto kalėjimo moterų sąlygos pagerėjo, kaip 1932 metais atidarė moterims 12 aukštų namą 10 Greenwich Ave. Viršininkai sako, kad nuo to laiko ten nebuvo moterų sukilimų. 1939 metais čia moterų buvo atsiųsta 8989-nios už visokius prasikaltimus, kaip tai neteisėtą ubagavimą ligi žmogžudystės. Beveik kiekvieną dieną jame gyvena nuo 500 ligi 688 prasikaltėlių. O jame turėtų gyventi tik keturi šimtai.

Miss Ruth E. Collins yra namo viršininke. Ji yra baigus Wisconsin Universitetą. Ji buvo inspektorė dirbtuvėse pirm karo, paskiau ji dirbo Hull House, ir Michigano kalėjimuose, ir buvo perdėtine ant federališkų kalėjimų.

Viena iš metodų, kurias panelė Collins vartoja, yra pažinimas kalinių padėties. Kaip ateina ir apskundžia jai, kad viena ar kita kalinė įžeidė bent vieną prižiūrėtoją, pirmiausia ji klausia, "Kas yra tai merginai ar moterei? Gal ji gavo blogą žinią iš jos namų, o gal ji nesijaučia gerai, o gal ji yra nervuota?"

O seniau už mažiausį prasikaltimą būdavo smarkiai baudžiamos. Nuskusdavo galvas, o daugiausia toms, kurios bandydavo pabėgti. Pašaukdavo vyrus rykštėmis plakti. Po kiek laiko laikydavo surakinę rankas. Suvyniodavo pakvaišėlio marškiniuose. Įmesdavo į tam tikrus tamsius kambarius, ir taip toliau.

Pereitais metais 3900 iš 8989, kurios perėjo per 10 Greenwich Ave. kalėjimą, buvo suareštuota už prostituciją. 4952 buvo po 30 metų senumo. 511 buvo 20 metų ir jaunesnės.

Ant 10 Greenwich Ave. yra pavelyta tris sykius į dieną rūkyti, po kiekvieno valgio. Laiškus gali rašyti tiktai savo artimiems giminėms. Bet kiekvienas laiškas yra peržiūrimas pirma iš namo išėjimo. Laiškai yra įleidžiami tik su juodyla rašyti. Su paišeliu rašytų visai joms neperduoda. Tik pereitais metais buvo 491 narkotikių. Ir jos surado tokius kytrumus. Jų draugai atrašo joms laiškus ant popieros, kuri būna sumirkyta opiume, išdžiovinta, išprosyta ir ant jos paišeliu laiškas parašytas. Jos kramto tokią popierą ir taip jos užganėdina tą opiumo troškulį. Bet atramentas ant sumirkytos popieros išsiplečia ir viršininkai greitai pažįsta ir tokių laiškų joms neperduoda.

Daugeliui ateina užprenumeruoti laikraščiai, bet viršininkės iškarpo tam tikrus raštus, kurie viršininkėms atrodo netinkami duoti joms skaityti.

Taisyklės kiekvieną dieną panašiai yra tokios: Jos turi keltis kaip 6:30 val. ryte. 7 val. pusryčiai. Nuo 8 val. liki 11:30 val. turi dirbti skalbykloje ir visus kitus darbus, kas reikalinga jų užlaikymui: kaip tai siuvimas, lopymas, kambarių ir grindų valymas, ir valgio virimas. Kaip 8:30 val. vakare jas ir vėl suvaro į kamarkas ir užrakina.

Kuomet mergina atbūna jai paskirtą laiką kalėjime, tai viso jai miestas duoda 10 centų dėl pradžios gyvenimo. Jeigu ji neturi pinigų ir nėra kas jos pasitinka, tai "social worker" gauna jai relief čekį dėl dviejų savaičių ir padaro sutartį su moterų kalėjimo draugyste arba su "salaveišių armija," kad ją prižiūrėtų ir gautų jai darbą.

Nors reporteris F. Woltman, aprašydamas apie moterų kalėjimus, vietomis gyrė, kad moterų kalėjimai daug aukščiau stovį, negu vyrų, ir kad moterys prižiūrėtojos daug pagerino būvį moterų kalėjimuose, kaip tai jis piešė, kad kaip kuriuose pataisos namuose moterys yra mokinamos sporto, muzikos ir visokių kitokių žaidimų, bet niekad nemačiau laikraščiuose, kad bent vienas būtų patyrinėjęs, kodėl tie šimtai ir tūkstančiai moterų atsiduria į kalėjimus. Mat, atrastų, kad didžiuma tų nelaimingų merginų ir moterų yra nuvarytos gyvenimo aplinkybių. O kapitalistiškoje šalyje tokie tyrinėjimai ir aprašymai nėra populiariški—nepageidaujami komercinei spaudai. **E. Vilkaitė.**

Iš Kur Gema Baimė Blofai ir Paskalai?

Pereitomis dienomis gavau iš Lietuvos laišką, kurį rašo vienas mano namiškių netolimas kaimynas, iš Dzūkijos. Laiško rašėjas yra nelavintas, labai dievobaimingas, bet apystambis ūkininkas. Andai besilankant man Lietuvoje teko pačiam matyti, kaip prieš pusryčius visa šeima suklaupusi kalbėjo poterius,—sienos margavo kryželiais ir abrozdais nukabintos; visos šeimos ant rankų girgždėjo rožančiai ir škaplieriai.

Paduodu čia tik kai kurias "blogiausias" vietas, —štai, skaitykite:

"...Rašai, kad darbininkai valdys šalį ir bus gerai, bet kad Makniūnų dvare kaip valdo darbininkai, tai sušalo bulvės ir runkeliai... Dvaro bernai (darbininkai) visada buvo didžiausi ultojai, o dabar iš jų stojo kai kurie net komisarais,—in ką tai padabna... Arba, pavyzdžiui, kaip tas berniokas, ką pas gaspadorius slūžino (tarnavo) A. G., kuris nieko pirmiau neturėjo, buvo kaip stipinas, o dabar pasakyk tu jam ką (jis turi mintyj, kad dabar to pavyzdingo jaunuolio, kuris anksčiau pas ūkininkus tarnavo, o vėliau pramoko dailydės, negali jo iškoliot bile kam ir kada nori.—P. B.), tai jis tave gali ten padėti, iš kur nei šviesos nematysi..."

Bet tai dar ne viskas. Skaitykite toliau, tai dar blogesnių dalykų rasite, kaip antai:

"...prigimė vaikas, tai pirmiausiai reikia su dviem liūdininkais ir tėvui nueiti į valsčių užrašyti, o paskui nori eik pas kunigą, nori neik, tavo valia. Su šliūbais ir tas pats galas;—pirmiausiai turi atlikti viską valsčiuje, o paskui jeigu nori gali eiti pas kunigą, o jei ne—gali gyventi ir be šliūbo. Dabar dievo vardas nevalia minėti. (Tai kažin, apie ką dabar tūkstančiai Lietuvos kunigų kalbės iš sakyklų? Gal apie marksizmą?—P. B.) Arba dabar eini pro dvaro laukus, kur dirba darbininkai, ir pasakai jiems,—Padėk Dieve!—tai šypsosi darbininkai ir nieko neatsako... O iš mokyklų, kad tu matytum Petreli, iškraustė prezidento Smetonos paveikslus, Lietuvos Aidą ir kryželius (veikiausiai jų vieton sudės kultūringus dalykus.—P. B.)."

Toliaus šis Dzūkijos gaspadorius ir sykiu buvusio "tautos vado" auka,—pranašauja ve kokią ateitį:

"...bus badas, neturėsime ko valgyti, viską valdžia atims; jokis turtas bus ne tavo, bet valdžios, tik tavo tas turtas, kuris yra tavo troboje. Pavasarį, žmonės sako, kad dar parceliuos žemes, paliks tik po dvidešimts hektarų, atims javus. Mieste turi žmogus savo namą ir neturi teisės pats visus kambarius valdyti; jam tik palieka, kiek reikalinga, o kituose kažin kokius nepažįstamus apgyvendina. Pabrango viskas; geri čeverykai 50 litų (o prie Smetonos geri čeverykai buvo 60 litų!—P. B.); turėsime vaikščioti vyžais apsiavę. Tavo abudu broliai užrašyti jau į kariuomenę, o kada paims į kariuomenę, tai paims ir jūs žemę, ba kaip tik žemės nedirbi, tai ją atiduoda tam, kas ją dirba. (Tai puikus dalykas, daugiau nedirvonaus Lietuvos žemelė!—P. B.)."

Laiško ištraukų rašyba taisyta.

Mūsų viernieji buvusio "tautos vado" garbintojai prisimygę tvirtina, kad šiuo tarpu negalintis ateiti laiškas iš Lietuvos necenzūruotas, tačiaus virš pacituotą laišką ir dar vieną gavau jokios cenzūros nepaliestus, o vienok laiške, kaip matote, yra visokių nepamatuotų nesąmonių. Tiesa, minėtas žmogelis gale savo visų bauginančių pranašavimų, ir po visokių jam numatomų blogumų, pažymi, kad daugiau negalima nei rašyti. O jis veikiausiai būtų dar sugalvojęs kokį blofelį?

P. Baranauskas.

STEPAS ZOBARSKAS

Gyventojai

Jau visai baigė temti, kur-ne-kur sužibo žiburiai, o ji vis tebesėdėjo ant slenkščio, priešais mus, ir vis tebesišluostė ašaras.

—Kad ir kunigas — ligoj neprisišauksi, šalinas nuo tavęs, kaip kokio raupsuoto. O prieš Kalėdas apkalindravodamas, tai tyčiomis net kiemą aplenkia, nors mes pusnis atkasam, atverčiam—kad arkliams nereiktų klampoti. Nebeiškenčiau pernai rudenį, patykojau prie varpinės, kai ėjo mišias atlaikęs, pribėgau ir kad ėmiau bučiuot rankas, kad ėmiau raudot. Padėk, sakau, dvasiškas tėveli, nors kiek šviesos mums atnešk. Lauksime nusižeminę, nors šiemet nebeaplenk. O jis krato galvą: nežinau, pažiūrėsiu, labai jau jūs nusidėjot prieš bažnyčią. Pažiūrėsiu. Aš jau manau, gal gi užvažiuos. Prisinešam su dukra vandenio, trinam sienas—nuo dūmų taip aprūkusios, kaip degutas varva. Duktė pyksta, niurzga. Vistiek, sako, neužvažiuos, kam čia dabar tokiam šalty. O aš ant savo: trink, sakau, šluotražiu, maita, atvažiuos, neatvažiuos — ne tavo reikalas. Išpuošėm grytėlę, smėliu išbarstėm, visus aprengiau baltais marškiniais; pati susišukavau, išsiprausiau, apsivilkau pačiais geriausiais, kokius tik turiu, rūbeliais. Pasmilkiau eglišakėm — kad kvapas būtų geresnis. Žinot gi, su mažais vaikais... Ir laukiam, dairomės pro langus, pučiam ir pučiam, kad tik stiklas neužšaltų. Tai duktė basnirčia išbėga pasidairyt kieman, tai aš pati. Žiūriu vis, kad vaikai nesusimurzintų, kad viduaslio neprišiukšlintų. Vyrą varau nuo pečiaus, kad nedribsotų. Ir vakaro sulaukėm. Tik prietemy užgirstam — pavažos girgžda. Aš prie durų, vaikus suklupdžius, o širdis tik muša, tik muša, pro smilkinius tartum iššoks. Laukiam, drebam. O jie pasuka pro pat langus ir pravažiuoja. Vargonininkas dar lyg norėjo sustot, bet zakristijonas pamojo ranka — ir nušvilpė visi toliau į vienkiemius. Maniau jau, kad gyva žemėn prasmegsiu, nei iš šio nei iš to pradėjau verkt, lojotis, vaikus mušt. Nebėjau pati nė plotkų pasiskolinti; pasiunčiau vaiką pas kaimynę. Vis nereikia pačiai akis žibinti. Žinau, tos raganos tuoj apipultų ir imtų klausinėt: na, ką, ar pas jus nebuvo? Ir vis šypsosi. Vaikui kas — į galvą neima, o man tai kaip peiliu per širdį.

—Tai vis žmonių tamsumas, —sako mano draugas,—kas kam darbo, kaip kas gyvena. Jeigu tik kitiems bloga nedaro.

—Ir mano vyras taip sako, bet kaime žmonės kitaip galvoja. Kad taip būtų galima į miestą, kur niekas nepažįsta...

Ilgainiui ji apsiramino. "Gyventojų" namuose jau blėso ugnis, matyt, bulvės baigė išvirti; vaikai vėl sugrįžo į vidų. O jos vyras lėtais, tvirtais žingsniais apėjo aplink trobas, kažko pasižvalgė, pastovėjo ties šuliniu ir užsidarė troboje. Tik pro sukrypusius langus mirgėjo žibalinės lemputės žiburys, kurį kada ne kada užtemdydavo slankiojančių vaikų galvos. Ir dabar mintyse regiu šito vyro, padienio laukų darbininko, gelsvus ūsus, truputį šėmus antakius. Tarp antakių gilus vingis jį darė atkaklų ir kartais nuožmų, nors veide labai dažnai nušvisdavo nuoširdus linksmumas. Jis Didžiajame kare mušėsi kovos laukuose, buvęs sužeistas, patekęs į vokiečių nelaisvę. Užtat ir dabar, rodos, visur žengė rikiuotės žingsniu. Eidamas, išpūsdavo krūtinę, iškeldavo aukštyn galvą sučiaupdavo tvirtai lūpas. Mačiausi su juo miestelyje: sėdėjo ir gėrė.

—Iš nuobodumo,—sakė jis man.

—Dirbu toli, tik šeštadieniais pareinu namo pas žmoną ir vaikučius. (Su manim kalbėdamas, jis visuomet savąją sugyventinę vadindavo žmona. Gal todėl, kad aš ne vietinis. Kitiems ją vadindavo "maniške," "savąja"). Ot, pavadino draugai — išgersim buteliuką. Reikės parnešti vaikams saldainių — jie gi taip manęs pasiilgsta. Tiesa, —tarė kiek vėliau prisiminęs,—gal būtų geriau buvę marškiniams medžiagos nupirkti. Na, bet kitą savaitę parnešiu. Ši diena tegu bus mano.

—Tur būt, sunku išgyventi su šeima?—paklausiau tada jį.

—Na, taip sau, nelengviausia. Bet galima. Šiemet, atrodo, teks nemaža uždirbti. Pinigo nestigsime.

Jis niekuomet nesiskųsdavo ir net vengdavo kalbėti apie skurdą. Savotiškas jo išdidumas man labai patiko, nors kiti juokiasi ir vadina jį "karininku." Tai vis už tiesų vaikščiojimą ir rikiuotės žingsnį...

Kai jau buvo visiškai tamsu ir virš girios brėško viena kita žvaigždė, moteriškė atsistojo, pasitaisė sijoną, nusišluostė akis, nusisiautus nuo pečių skarelę, apsirišo galvą ir tarė:

—Atleiskit man, prisiskundžiau, prisipasakojau. Nei jums, mokytiems, įdomu, nei ką, kur kas kokių vargų turi. Jūs dabar, tur būt, kažko apie mus prigalvosit.

—Nieko, nieko, labai malonu,—niurzgėjau, pats nesusigaudymas, kas sakyti.

—Ir apie vyrą negalvokit taip... — pridūrė susidrovėjusi, — ak, netoks jau jis blogas, tik kartais, kai įsigeria, arba širdis užverda... nepasiseka kas... O šiaip gyventi galima.

—Ką ten, ką ten, — lyg susitarę, abudu su draugu mosterėjom rankom.

—Pasišnekėjau, pasiguodžiau... lyg ir lengviau ant širdies pasidarė. O dabar jau eisiu — ne vyriškai rankai vaikus papenėti.

—Gal palydėti,—pasisiūliau aš, manydamas, kad ji vis dar bijos sugrįžti pas vyrą.

—Nereikia, nereikia, —skubiai atsakė moteris. —Ką čia: šiandie susipykai, ryt vėl susitaikai. Prašom nesivarginti. Sudie.

—Sudie.

Ir sparčiu žingsniu atsitolino nuo mūsų namų. Tik balta skarelė vis dar tebešvytėjo tylioj subatvakario nakty. Tylėjome abudu su draugu, susižvalgę akimis, patys nežinodami kas sakyt, ir klausėmės dainos, kuri atplaukė į mus iš viensėdijos: ten linksminosi kaimo bernai ir mergos, ten brendo būsimosios šeimos, pilnos meilės, ašarų ir neapykantos.

—Žiūrėk, žiūrėk! — staiga stuktelėjo man alkūne draugas. —Ar matai?

—Kur?

—Ten, ten, kairėj, kieme.

Tikrai: atsitolinusią moterį pri namų pasitiko šešėlis. Kurį laiką jie stovėjo vienas prieš kitą nebyliai, nejudėdami. Paskui vyriškasis šešėlis prisiartino prie moteriškojo, girdėjosi balsai — iš karto pikti, paskui tolydžio vis švelnėjo, darėsi tylesni. Pagaliau vyriškasis šešėlis apkabino moteriškąjį, skarelė atsismaukė, dar valandėlę pastovėjo susilieję į vieną šešėlį ir abudu dingo.

Netrukus jų trobelėje užgeso žiburys.

Kažkas dainavo kaimynijoj:

"Kur banguoja Nemunėlis..."

CIO prezidentas su tūlais savo padėjėjais Washingtone. Sėdi iš kairės į dešinę: CIO sekretorius Jam B. Carey, prez. Murray ir vice-prez. F. Rosenblum. Stovi: vice - prezidentai Robinson, Dalrymple, Rieve ir Thomas.

Chicagos Žinios

CICERO LIUOSYBĖS NAMO BENDROVĖ PUIKIAI PROGRESUOJA

Jau Numokėjo $1,500 Morgičiaus; Išde Turi Apie $500 ir Vėl Trumpoj Ateityj Numokės $500

Gruodžio 18 įvyko Cicero Lietuvių Liuosybės Namo Bendrovės šėrininkų prieš-metinis susirinkimas. Pusėtinai daug dalininkų susirinkime dalyvavo.

Susirinkimą atidarė T. Milleris. Susirinkimo pirmininku išrinko J. Stalioraitį. Paskaičius protokolą ir nustačius dienotvarkį, eita prie direkcijos raportų. Direkcijos pirmininkas M. Butvila išdavė raportą iš visų metų veiklos. Jis pažymėjo, kad sutartinai direktoriai veikia. Daug pasidarbuota namo pataisymui. Už tai niekas neėmė atlyginimo. Jis nurodė, kad visos krautuvės išranduotos, randas užsimoka. Taipgi gerai randuojasi svetainės. Kiek sudaro sunkumo taksų pakėlimas, bet ir tas bus nugalėta, žymėjo pirmininkas.

Direkcijos sekretorius Jacina davė finansinę atskaitą už šių metų 11 mėnesių. Jis pažymėjo, kad buvo imta iš LDS pirmas morgičius $17,000. Jau $1,500 numokėta. Dar tenka mokėti $15,500.

Per 11 mėnesių už krautuves random turėjo įplaukų $2,976. Už svetainių randavimą per 11 mėnesių — $1,536.

Buvo įvairių smulkių įplaukų kas per 11 mėnesių sudarė $5,321.

Išlaidų buvo: Taksų numokėtą $1,251, kuras $475, vanduo $120, gasas ir elektra $93, dženitoriui alga $892, morgičiaus numokėta $500, už morgičių nuošimčiai $300; dar pridėjus smulkias išlaidas viso išmokėta per 11 mėnesių $4,370. Išde yra arti $500. Iki sueis lygiai 12 mėnesių, veikiausia direkcija dar atmokės kitus $500 principalės skolos, tai yra morgičiaus.

Tenka pažymėti, kad kiek buvo Chicagos apielinkėj statyta namų, kokios buvo visuomeniškos įstaigos, tai kaip tai jom nesisekė. Tačiau Cicero Lietuvių Liuosybės Namo Bendrovei, jos pastatui, kuris randasi labai gražioj vietoj ir turi didelę ir gražią svetainę, gerai sekasi. Praeis kokia 10 metų ir namas bus išmokėtas. Už tai tenka pagirti šėrininkus, kurie įdėjo pagrindinį kapitalą. Dar labiau reikia pagirti direkciją, kuri moka gerai dalykus vesti.

NETILPO ŽMONĖS Į TAIKOS MITINGĄ ORCHESTRA HALL

Apie 2,000 Žmonių Turėjo Grįžti

Principalis kalbėtojas John T. Flynn, gruodžio 18 d. vakare pareiškė publikai: kad:

"Britanijos agentai per William Allen White Komitetą konspiruoja sukurstyti ramius Amerikos žmones paskelbti karą".

Jis savo kalboj nurodė, kad Amerikai negręsia pavojus iš lauko pusės, kad niekas šią šalį užpulti negali, tai tik išmislijimas apie užpuolimą, tai gryna propaganda, — J. T. Flynn sakė.

"Demokratijai gręsia pavojus ne iš lauko pusės, bet iš vidaus. Europos karas yra imperialistinis karas. Amerika neturi kištis į tą karą, nes ji negali jo sutvarkyti.

"Dabar labai rimtas momentas ir mes turime imti dalykus į savo rankas".

Kalbėtojas nurodė, kad nuo pardavimo amunicijos einama prie skolinimo karo pabūklų, paskui eis siuntimas laivų ir jų saugojimas mūsų kariškais laivais. Tam reikės karinės diktatūros, o paskui, žinoma, ir karo paskelbimo.

Šis masinis mitingas, kuris buvo protesto mitingu prieš karą, rodo, kaip žmonės susiinteresavę karo pavojum. Apie 2,000 žmonių netilpo į svetainę, kai 3,500 žmonių buvo pripildę kiekvieną kamputį Orchestra Hall.

—Reporteris.

STASĮ KAVALIAUSKĄ PASMERKĖ ILGIEM METAM KALĖJIMAN

Kitus Šešis "Friday Night" Gengės Narius Irgi Sunkiai Nubaudė

Teisėjas Sbarbaro kriminaliam teisme pasmerkė Stasį Kavaliauską, Brighton Parko jauną lietuvį, 26 m., kaipo vadą "Penktadienių Vakarų" gengės visam amžiui kalėjiman. Sako, kad jeigu jį ir paleis, tai ne pirmiau kaip už 20 metų. Kavaliauską pasmerkė kaipo labai įpratusį kriminalį plėšiką.

"Penktadienių vakarų" gengė, kaip policija apskaičiuoja, apiplėšė per du metu apie 250 tavernų ir terorizavo apie 5,000.

Kitus šešis tos gengės narius nubaudė kiek mažiau už Kavaliauską, bet ir jie gavo dideles bausmes.

Pirmutinė Žinia Ispanijos Spaudoj apie Italų Prakišimus

Madrid, Ispanija. — Dar pirmą kartą buvo leista ispanų laikraščiams išspausdint žinią, kad anglai sumušė italus Egipte ir šiaurrytiniame Libijos kampe. Bet tų laikraščių redakcijos giria italų žygius Ethiopijoj ir fašistų kare prieš liaudiečius Ispanijoj. Jie tvirtina, kad italai galų gale laimėsią ir dabartiniame kare.

Roma. — Vyriausias italų komandierius Libijoj, maršalas Graziani pareiškė, jog anglai sumušė italus Egipte ir Libijoj todėl, kad anglai turėjo kur kas daugiau šarvuotų automobilių, tankų ir geresnių kanuolių negu italai tame fronte.

Gaukite "Laisvei" naujų skaitytojų

DIDIEJI "LAISVĖS"

PARENGIMAI

Prašome įsitėmyti šiuos dienraščio "Laisvės" Parengimus

BANKIETAS

Įvyks laike "Laisvės" bendrovės metinio suvažiavimo

Sausio 26 January

Pasamdyta dvi didelės salės, viena bankietui, kita šokiam.

CENTRAL PALACE

18 Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y.

GRAŽI KONCERTINĖ PROGRAMA

George Kazakevičiaus Orkestra Gros Šokiams

ĮŽANGA BANKIETUI $1.50

"LAISVĖS" BAZARAS 1941

Bus Penktadienį, Šeštadienį ir Sekmadienį

Vasario 14, 15 ir 16 Feb.

Prašome iš anksto pasirūpinti Bazarui dovanomis.

Laikrodininkas V. Kazlauskas pirmas davė bazarui dovaną — gražų laikrodį.

BUS CENTRAL PALACE

18 MANHATTAN AVE. BROOKLYN, N. Y.

Užsakykite "Laisvę" į Lietuvą

Lietuvos žmonės labai mėgo skaityti "Laisvę," bet Smetonos valdžia "Laisvės" neįsileisdavo. Dabartinė valdžia sukriušino cenzūros retėžius ir "Laisvė" jau eina į Lietuvą. Užrašykite ją, savo draugams ir giminėms. "Laisvės" kaina į Lietuvą $8,00 metams, $4.00 pusei metų. Antrašą, kam užrašote, prašome rašyti sekamai:

Vardas .....

Paštas .....

Gatvė ar kaimas .....

Apskritys .....

Prašome aiškiai įrašyti antrašą į čia paduotą blankutę ir prisiųsti kartu su mokestim "Laisvės" Administracijai, 427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

Lowell, Mass.

Nors mūsų miestelis yra nelabai didelis, bet vis randasi naujienų. Tik nesenai buvo parašyta straipsnis apie Lowellį ir kaip čia einasi ekonomiškai. Dabar man tenka parašyti keli žodeliai apie Lowellio Balso Choro ateinančius šokius. Ant Kaladų visi žmonės yra užimti su naminiėmis "parėmis", o ant Naujų Metų tai yra visokių parengimų išleidžiant senus metus ir sulaukiant naujų. Mūsų Balso Choras sumanė kitaip padaryti ir mes rengiam "parę" ir šokius tarpe Kalėdų ir Naujų Metų.

Balso Choro parengimas bus naujai ir gražiai ištaisytoj svetainėj ant 338 Central Street, Lowell, subatoj, gruodžio 28 d., prasidedant 7:30 val. vak. Įžanga maža.

Choro nariai visus senus ir jaunus kviečia ateiti ant jų šokių ir pasilinksminti. Tarpe šių dviejų švenčių yra mažai kur eiti, tai visi atsilankykite ir linksmą vakarą. Bus polkų ir bus muzikos dėl "jitterbugs." Ateikite šią subatą ir pasipraktikuokite dėl Naujų Metų. Tuo pačiu laiku susitiksite su senais pažįstamais draugais ir su nauja publika.

Kviečia visus Lowell Balso Choras, E. G.

Šis Tas iš Mūsų Kampelio

Gruodžio 8 dieną įvyko D. L.K.V. Kliubo susirinkimas. Keli nauji nariai prisirašė prie kliubo. Kliubas bizniškai gerai stovi, kaip paaiškėjo iš raporto.

Šiame susirinkime buvo pakeltas klausimas kas link laikraščių. Nutarė, kad būtų visų pakraipų laikraščiai prenumeruojami. Iki šiol būdavo pareina tiktai taip vadinamos "vidurinės" srovės laikraščiai, tai yra, "Sandara," "Amerikos Lietuvis," "Keleivis" ir "Ūkininkų Patarėjas." Pirmiau pareidavo "Darbininkas," "Laisvė," "Vienybė," dabar nebesimato. Susirinkimas paliko valdybai laikraščius užprenumeruoti. Kiek patyriau, tai sandariečiai tam priešingi. Jie sako, "laikraščių užtenka, kurie ateina, tų niekas neskaito." Tas tiesa. Bet pamenu, kada pareidavo "Laisvė," tai ją visi skaitė. Savininkas pykdavo, kad žmonės "Laisvę" nešdavosi namo skaityti. "Darbininką" irgi skaitydavo. Tautininkų gi spauda niekas neįdomaujasi. Sako, juose nėra nieko daugiau, kaip apgarsinimai ir melai.

Kliubas nutarė surengti šurum-burum Naujų Metų naktį. Nutarė rengti prakalbas Smetonos žentui. Tą darbą atliks V. R., nes jis sakė, kad Smetonos žentas buvo jo geras bičiulis Lietuvoje. Sakė, žentas esąs labai mokytas, kaip ir V. R.

SLA 173 kuopa rengia diskusijas apie Lietuvą. Diskusuos vien tik vietiniai. Diskusijos įvyks gruodžio 29 dieną Kliubo salėje. Mūsų senos Lietuvos valdžios rėmėjai nori įtikinti naujosios valdžios rėmėjus, kad ši valdžia netikus ir kad Lietuvos nebėra. Malonu bus girdėti jų argumentus.

Teko girdėti, kad V. R. aplankė garnys, atnešdamas dovaną, dukrelę.

V. R. yra navatnas žmogus. Pas jį viskas greitai eina. Lietuvoje jis baigė visus mokslus—baigė taip greitai, kad negalėjo juos išstudijuoti. Tai nutarė baigti mokslą šunų ir kačių. Ir tą mokslą greitai baigė. Kada nebebuvo ką mokytis, tai atvyko į šią šalį. Per pusantrų metų išstudijavo visas partijas, viską patyrė ir persitikrino, būtent, kad "kacapai-raudonieji no good." Sako, reikia visus varyti laukan iš Kliubo ir Susivienijimo.

Brolau, sušilk nors sykį kojas, tada kalbėsi. Būk visiems malonus, kaip tėvas būdavo. Pamenu, kada jis važiavo į Lietuvą, visi subėgo atsisveikinti. Manau, tavo tėvelis niekad nepamirš tos valandos, kada visiems sakė "sudiev."

Apšvietos Kliubas rengiasi laukti Naujų Metų. Tikietus nariai platina gana smarkiai. Bus valgių ir gėrimų.

V. Patrijotas.

Nesenai Cincinnati mieste sprogo gazo "paipa" ir eksplozijoj buvo sugriauti du gyvenamų butų pastatai. Iš viso žuvo 13 žmonių.

Mūsų Darbininkiška Spauda ir Darbininkų Gyvenimas

Nežinau, kaip kitose kolonijose, bet kietųjų anglių industrijoj, ypatingai apie Minersville, tai labai retą darbininką gali sutikti, kuris didžiuotųsi kasdieninio gyvenimo gerom pasekmėm. Didžiumoj skundžiasi, kad neturi tinkamo darbo, negali tverti tinkamą, žmonišką pragyvenimą. Tas tiesa, nes tos primityvės skylės anglies jieškojimo tai tik nuo bado apsigynimas, ir tai sunkus! Bet kas už tai kaltas? Ir kaip kaltininką surasti?

Su dienraščių "Laisvės" ir "Vilnies" reikalais vaikščiojant, užtinki tokių keistenybių, kad pats savim nenori tikėti, kad galėtų taip būti. Bet taip yra!

Mes gerai žinom, kad kas nors yra kaltininkas už šią depresiją, už šią kritišką darbininkų padėtį! Bet kaltininkas pats neateina pasisakyti, nepasirodo, kad mes jį pažintume, o pažinę prašalintume. Mums, darbininkams, patiems reikia jieškoti. Sujieškojimui reikia ir protą daugiau pralavinti.

Na, o kaipgi jį pralavinti? Atsakymas lengvas, jau tą žino nepažįstąs nė raidės: reikia mokytis. Taip pat kiekvienam aišku, kad be knygos nė didžiausias mokslinčius nepasidarė mokytas. Pradžioj reikia mokintis pažinti raides, o vėliau iš jų išmokti sudaryti žodžius ir suprasti, ką tie žodžiai mokina, gero ar blogo.

Dabar mes jau prieinam prie tos išvados, kad mokytų daug mažiau yra, kaip nemokytų. O ta mažuma mokytų milžinišką didžiumą bemokslių suvaldo ir laiko pavergę dėl savo naudos. Jie pertekliuje gyvena, nieko neveikdami, o šita milžiniška didžiuma, ką viską tveria, beveik badauja. Ar ne taip yra šiandien? Rodos, kad taip, ir kiekvienas, kuris skaito su atsidėjimu darbininkų leidžiamą spaudą, tą aiškiai gali suprasti.

Mažuma nusistačius ko mažiausia prileisti tos didžiumos prie aukštesnio mokslo pasiekimo. Kodėl taip yra? Kodėl jie pavydi pasiekti aukštesnio mokslo tiem žmonėm iš didžiumos? Ar jie ne tokie žmonės? Taip, žmonės tokie, ir jie gal būtų daug gabesni pasiekti aukštesnį mokslą už tuos, ką juos pavergę laiko. Bet tas ne ant sveikatos mūsų visų darbininkų pavergėjam. Todėl jie ir stengiasi visais būdais darbininkų neprileisti prie gilesnio supratimo, kad jų susipratę vergai numetę grandinius (lenciūgus-retežius) nepasiliuosuotų!

Ar Mes Neturim Mokytų?

Taip, turim, iš tų pačių mokytų, kurie su gryna sąžine prijaučia pavergtiems darbininkams, ateina į darbininkų eiles, stoja jiems už vadovus, ir mokina, kaip gali būti darbininkai laimingesni, kad jie savo sunkų darbą sunaudotų tik savo reikalams ir nereikėtų badauti, bėdavoti, kad neturi darbo; trumpiau dirbtų ir pragyvenimui reikmenų pakankamai turėtų, nes tuomet nebūtų veltėdžių, kurie iš darbininkų viską atima.

Šitais dėsniais tie sąžiningi mokyti žmonės, atsiskyrę nuo veltėdžių, darbininkų skriaudikų, mus mokina gyvu žodžiu, rašo mums knygas ir dienraščiuose, savaitraščiuose ir žurnaluose duoda pamokinančius straipsnius, ką mes turim daryti, kad būtų gyvenimas laimingesnis! Jie vargsta su mumis lygiai, kenčia da didesnį persekiojimą nuo darbininkų išnaudotojų.

Bet ar mes prijaučiam tiem savo vadam?

Taip, mažuma prijaučiam, bet didžiuma nejkainuojam to mokinimo svarbos. Tą galima faktais įrodyti...

Mes gerai žinome, kad mūsų spaudoje nė viena eilutė nėra parašyta bergždžia, kad nemokytų darbininkus, arba kad kalbėtų prieš juos. Jeigu kada per klaidą įsispraudžia koks nesusipratimas, tai greitai pasirodo ir kritika, jos atitaisymui. Savikritika būtinai yra reikalinga; be rimtos kritikos mes negalim pilnai išsitobulinti.

Kaip tai man keistai pasirodė vaikščiojant su vajaus reikalais. Radau ir tokių darbininkų, kurie jau ne vienas metas skaito dienraštį, dėl menko uždarbio užsivelka prenumeratos užsimokėjimas. Tas nėra stebėtina prie tokių darbo aplinkybių. Bet kad dėl to likviduoti skaitymą savo spaudos, kuri mus mokina, kaip prašalint tą blogumą, tai neleistina. Taip elgdamiesi niekad mes nepagerinsim savo būvio, nesulauksim geresnio laiko. Bet savo priešams tikrai pasitarnausim. Atsiminkime, kad užvilktą skolą neatsilygindami, mes savo spaudą silpninam.

Aš šiais keliais žodžiais kreipiuosi į skaitytojus-darbininkus, kad patekusią "Laisvę" į rankas nepadėtumėt į šalį, kol neperskaitot. Nuoširdžiai skaitydami surasit, ko ji mus mokina.

J. Ramanauskas.

Garsinkite savo biznį dienraštyje "Laisvėje".

Bridgeport, Conn.

Žymėtinas pažmonys, kurį surengė A. Pūdymienė savo vyrui J. A. Pūdymui atžymėti jojo 60 m. amžiaus sukaktį. Šis parengimėlis įvyko 14 d. gruodžio drg. Pūdymų namuose prie Stratford Ave. Į tą gražų pokilį susirinko gražus būrelis draugo J. A. Pūdymo draugų ir draugių, pasidžiaugti su Pūdymo šeima.

Pažymėtina yra ir tai: Drg. Pūdymas jau gražų amželį pagyvenęs. Kaip katrie iš mūsų to amžiaus, ir dar jaunesni, jau užima emeritų vietas. Gi su d. Pūdymu dalykai klojasi visai kitaip. Jis kuriose draugijose priklauso, ten ir vietas užima ir abelnai dirba organizacijų labui, yra puikus lošėjas ir gana duosnus draugas. Kuomet reikalas yra paremt finansiniai ar moraliai darbininkišką judėjimą, jam nedreba ranka dėl dolerio. Tas liūdija J. A. Pūdymą esant plačiai apsišvietusiu žmogum.

Susirinkę draugai pasakė gražių linkėjimų drg. Pūdymui ir velino jam geriausios sveikatos. Ir aš nuo širdies to jam velinu.

Draugų buvo užmanymas paaukot Lietuvių Apšvietos Fondui. Aukavo šie: Vakaro garbės draugas, J. A. Pūdymas, $1.00; J. J. Mockaitis, 50; A. Jocis, 50c.; A. Katinas, 50c ir M. Arison, 50c.

Viso surinkta $3.00.

Visiems aukautojams to gražaus vakaro vardu nuoširdus ačiu.

M. Arison.

Pittsburgh, Pa.

LLD Apskričio Konferencija

LLD 4-to Apskričio metinė konferencija įvyks sekmadienį, 29 d. gruodžio (Dec.), 2-rą valandą dieną, 1320 Meddley St., N. S. Pittsburgh, Pa. Todėl Pittsburgh ir apielinkės kuopos, kurios priklausot prie 4-to apskričio, prisiųskite delegatus: nuo 10 ar 12 narių vieną delegatą; nuo 20 ar 24-rių du delegatu. Katros kuopos neturėjo susirinkimo, jos išrinks delegatus kuopų susirinkime; o katros atlaikė susirinkimą, tai kuopų valdybos turėtų sueiti ir išrinkti delegatus.

Gerb. draugai, darykite formališkai pagal konstituciją: duokite delegatams paliūdijimą, raportą, naujų sumanymų, kas būtų naudinga šiai organizacijai. Tada suvažiavimas bus gyvas ir organiziniai naudingas.

Kviečia **Komitetas.**

Pittsburgh, Pa.—40 pliena pramonės darbininkų gauna Kalėdoms $3,000 "užvilktų algų", kurias kompanija jiems buvo nukapojusi prieš tūlą laiką. Darbininkai dirbo Carnegie-Illinois Steel Kompanijos fabrike Duquesne, Pa. Jie priklauso Steel Workers Organizing Committee lokalui 1256.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

SO. BOSTON, MASS.

ALDLD 2-ros kuopos susirinkimas įvyks 26 d. gruodžio (Dec.), L. P. Kliubo salėje, 376 W. Broadway, pradžia 8 val. vakare. Visi nariai esate kviečiami dalyvauti susirinkime, nes bus renkama valdyba 1941 metams. Kurie dar nėsate užsimokėję už 1940 metus būtinai užsimokėkite šiame susirinkime. Taipgi atsiveskite naujų kandidatų į organizaciją. —Sekr. V. (302-303)

NEWARK, N. J.

LLD 5 kp. svarbus susirinkimas įvyks 27 d. gruodžio (Dec.), Šv. Jurgio Salėje, 180 New York Ave., prasidės 7:30 val. vakare. Visi nariai dalyvaukite šiame susirinkime ir pasiimkite naują knygą už 1940 metus. — Sekr. V. J. K. (302-303)

Clement Vokietaitis
LIETUVIS ADVOKATAS
50 Court Street
Brooklyn, N. Y.
Tel. Triangle 5-3622
168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 8-7179

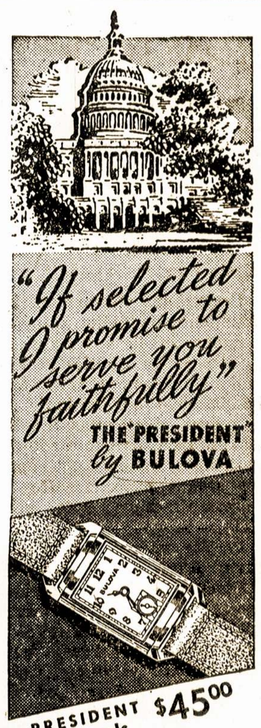

ROBERT LIPTON
Jeweler : : Įsteigta 1892
701 GRAND STREET
Tarpe Graham & Manhattan Aves.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. Stagg 2-2173

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoje kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą.

Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon Street
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4110

NOTARY PUBLIC

Telephone STagg 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNUOTAS GRABORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.

FRANK DOMIKAITIS
RESTAURACIJA
417 Lorimer St.—Brooklyn — "Laisvės" Name
GERIAUSIOS RŪŠIES VALGIAI
Gaminami Europiško ir Amerikoniško stiliaus. Puikūs lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta paršiena; gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai
ATDARA NUO ANKSTI RYTO IKI VĖLAI VAK.
Visada yra gražus pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių—virtų ir žalių.

SKELBKITĖS "LAISVĖJE"

Office Phone EVergreen 4-6971 Inside Phone EVergreen 4-6485
FLUSHING
Russian & Turkish Baths, Inc.
29-31 Morrell Street Brooklyn, N. Y.

OPEN DAY and NIGHT
Managed by
RHEA TEITELBAUM
Vapor Room, Turkish Room, Russian Room, Large Swimming Pool, Fresh Artesian Water, Restaurant, Barber Shop, Sleeping Accomodations.

Admission 50c., day & night, Saturday night 75c.
SPECIAL RATES PER WEEK
LAIDIES' DAYS: Mon. and Tues. from 12 a.m. to 11 p.m. After 11 p.m. for gents
GENTS' DAYS: Wed., Thurs., Fri., Sat. and Sun. all day and night

VARPO KEPTUVĖ
36-40 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y.
Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi

Rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Caleh ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų; Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen Doughnuts, Pies, Pastries, Apple Turnovers ir Jelly Rolls.
Siunčiame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.
VARPAS BAKERY 36-40 Stagg Street Brooklyn, N. Y.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Paminėkime Darbo Liaudies Vadų Mirties Sukaktį

Gruodžio 27-ta yra lietuvių tautos istorijoj neišdildoma diena, kadangi tą dieną keturi Lietuvos liaudies sūnūs, kovotojai už tautos žmonių gerovę ir laisvę, buvo sušaudyti Smetonos valdžios, smurtu nuvertusios Lietuvos žmonių išrinktą valdžią ir užgrobusios galią į savo rankas.

Nužudydamas Karolį Požėlą, Kazį Giedrį, Juozą Greifenbergerį ir Rapolą Čiorni, savo žiaurumu apakęs Smetona tarėsi nužudysiąs Lietuvos liaudies sąmonę, jos troškimą ir siekį laisvės. Bet gyvenimas parodė, kaip paikas buvo toks Lietuvos liaudies budelių samprotavimas.

Minint kritusių didvyrių mirties sukaktį, ateikite į masinį susirinkimą ir išgirskite nuodugnų išaiškinimą istorinių faktų iš kruvinojo Smetonos režimo laikotarpio, taipgi išgirsti vėliausių žinių apie tai, kas dedasi naujojoje Lietuvoje, kur link ji žengia.

Šiame keturių sušaudytų minėjime prakalbas sakys jaunuolis Juozas Sakalauskas, R. Mizara, A. Bimba. Dainuos Aido Choras.

Prašome visus įsitėmyti, jog pasiruošti mitingui beliko vos dvi dienos laiko, tad visi pasidarbuokite už mitingo sekmingumą — paskleiskite lapelių ir žodžiu praneškite visiems, su kuo sueisite.

Prakalbos įvyks gruodžio 27-tą, penktadienį, 7:30 vakaro, Liet. Am. Piliečių Kliubo salėj, 280 Union Ave., Brooklyne. Įžanga nemokama.

Komisija.

Paskutinė Diena Registruotis

Šiandien, gruodžio 26-tą, paskutinė diena nepiliečiams ateiviams užsiregistruoti. Įstatymas paliečia visus, kurie gyvena šioje šalyje, bet dar nėra pilnais piliečiais.

Amerikinis Ateiviams Ginti Komitetas savo atsišaukime į ateivius irgi perspėjo nepasilikti nesiregistravus.

Smagios Pažinties Diena Bus Jau Šį Sekmadienį

Prof. Vytautui Bacevičiui pagerbti ir su juo arčiau, asmeniškai susipažinti pramoga įvyks jau šį sekmadienį, gruodžio 29-tą, "Laisvės" salėj.

Sulyg iki šiol gautais atsiliepimais sprendžiant, pramoga turės būti viena iš smagiausių. Į ją ruošiasi ne vien tik brooklyniečiai menininkai, veikėjai ir visi vertų pramogų lankytojai, bet taip pat girdėti atvyksiant ir iš toliau. Greatneckiečiai, newarkiečiai ir kiti, tarsi susitarę, taip kaip ir brooklyniečiai, sako: "Garbė lietuviams turėti tokį svečią menininką ir smagu, kad turėsime progą jį pažinti arčiau —ne vien tik iš darbų, bet ir asmeniškai."

Norisi Kai Ką Primint

Susipažinimo su prof. Bacevičiu pramogos rengėjams malonu girdėti tokią lietuvių nuotaiką, nes tas užtikrina, kad mūs darbas nebus veltus, turėsim skaitlingos publikos. Bet **kiek?** O kad pramogos svečiai būtų ne tik smagūs, bet ir sotūs, būtinai reikia tą žinot. Dėlto prašome visus įsigyti bilietus iš anksto. Jų kaina $1.

Įsigykite iš anksto bilietus, lai ir jūsų šeimininkė žino, kad gruodžio 29-tą ji turės atostogų, nereiks gamint pietų — pietūs bus gatavi "Laisvės" salėj, 419 Lorimer St., lygiai 2 val. dieną. Durys atdaros nuo 1 val.

Komisija.

IWO Atidarė Kliniką Nariam ir Kitiem

Int. Workers Order atidarė antrą metinį egzaminavimą krūtinės X spindulių peršvietimu. Jis specialiai parūpintas nariams, bet priima ir nenarius.

Egzaminuos IWO medikališkoj raštinėj, 80 Fifth Ave., 16-tas aukštas, New Yorke, pradedant gruodžio 26-ta, baigiant sausio 2-ra.

Už egzaminus ims tik $1.

IWO, kaipo pašalpinė ir apdraudos organizacija, atranda, kad suorganizavimas tokių egzaminų yra naudingas nariams, ir pačiai organizacijai, kadangi kas metai išegzaminuojant narius ir surandant džiovą pačioje jos pradžioje, yra lengviau narius išgelbėti nuo belaikinės mirties.

Apie 13,000 Kariškių Parvyko Atostogų

Iš įvairių kempių apie 13,000 liuosnorių, gvardiečių ir naujai draftuotų rekrūtų parvyko miestan kalėdinėm atostogom pas saviškius.

Paskilbęs Reporteris Sugrįžo prie "D.W."

S. W. Gerson, seniau dirbęs angliškam progresyvių dienraščiui "Daily Workeriui" politiniu — City Hall — reporteriu, vėl sugrįžo prie tų pareigų. Jisai jose buvo išdirbęs nuo 1933 iki 1938 metų, kada jis tapo paimtas New Yorko miesto prezidento padėjėju.

Paskyrimas Gersono miesto prezidento padėjėju, kaip pamename, sukėlė kačių koncertą visuose be išimties reakcininkų sluoksniuose. Tomis atakomis buvo bombarduojamas ir patsai prezidentas Stanley Isaacs, kam jis sau padėjėju pasirinkęs komunistą. Tuomet tos atakos buvo atmuštos ir Gerson ištarnavo apie porą metų.

Pereitą rudenį, einant Devaney Aktui, jis vėl buvo užatakuotas per tūlus Amerikos Legiono "patriotus" ir teismo keliu norėta išspręsti, ar Gerson, kaipo komunistas, turis teisę užimt valdišką vietą. Bet majoro LaGuardijos teisių departmentui (kuris yra neva tam tikslui palaikomas, kad ginti valdiškas įstaigas ir tarnautojus) atsisakius jį ginti, aišku, Gersonas neturėjo ištekliaus asmeniškai bylinėtis su galingais finansierių interesais, tad jis rezignavo iš prezidento padėjėjo vietos. Rezignuodamas, Gerson pareiškė, jog tai tik pradžia atakos prieš progresyvius miesto ir valstijos darbuose.

Apgailėdamas Gersono rezignaciją, Isaacs tuomet pareiškė viešai, kad jo priešai nieko neturi parodyt prieš Gersono gerą rekordą, ir laiške spaudai pareiškė Gersonui, kad "jūs asmeniškai nepasirodėt jokiu kitokiu, kaip tik pilniausia sumaniu ir pilniausia ištikimu visuomenės tarnu."

Komunistai Neteko Seno Veikėjo

Kom. Partijos New Yorko Valstijos Komitetas išleido viešą pareiškimą dėl mirties Abraham Collow, kuris buvęs Komunistų Partijos narių nuo pat jos įsikūrimo ir veiklus iki pat mirties. Ragino kitus užpildyti jo vietą įstojimu partijon ir veikla pažangiąjame judėjime.

Collow mirė staiga, širdies liga, būdamas atidaryme IWO konvencijos, Manhattan Center, N. Y. Jis buvo IWO 317 kuopos organizatorius, taipgi veiklus ILGWU Lokale 117. Jo sūnus Sol Karloff kariavo gynime lojalistų Ispanijos. Liko žmona ir trys vaikai. Gyveno 416 Livonia Ave., Brooklyne.

Collow'ui suorganizuota masinės laidotuvės iš to pat Manhattan Center, kur jis daug kartų mitingavęs, ir kur eidamas pareigas jisai mirė.

Ligoninė Saugos Draftuotų Darbus ir Teises

Beth Israel ligoninės direktoriai nutarė įstaigos draftuotiems užtikrinti saugumą darbų ir senesnių darbininkų teises tarsi jie visai nebūtų buvę atitraukti nuo darbo. Dalykas svarstyta ir tarimas padaryta dėl to į direktorius atsikreipus Valstijos, Apskričių ir Miestų Darb. Unijo Lokalui 129-tam.

P-lė Bessie Hanan išreiškė viltį, kad ir kitos ligoninės paseksiančios Beth Israel ligoninės pavyzdį.

Brewster Firma Pasirašė su Unija Sutartį

Brewster Aeronautical Corp., turinti 5,500 darbininkų Long Island City ir Newarko šapose, gruodžio 23-čią pasirašė su United Automobile Workers unija sutartį. Pakeliama mokestys po 6c. per valandą ir minimum iki 62c. per valandą jau įsidirbusiems ir 55c. vieton 50c. per valandą naujai samdomiems. Samdymo laiko minimum turi būt pakeltas iki 62c. ne vėliau 4 mėnesių. Nesusipratimams rišt įsteigta taryba, kuri užgirta slaptu balsavimu 2,430 balsų prieš 1,961 b.

MIRĖ

Veronica Sąjuorienė, 65 m. amžiaus, mirė 19 d. gruodžio, Welfare ligoninėj. Buvo pašarvota Aromiskio koplyčioj. Palaidota 23 d. gruodžio, Šv. Trejybės kapinėse. Patarnavo graborius Steponas Aromiskis.

Kova už Ekonominius Reikalus Yra Pirmu Mūšiu už Taiką

Kalbėdamas Brooklyno jauniesiems komunistams jų konvencijoj, Livingston Manor, gruodžio 22-rą, William Z. Foster, Am. Komunistų Partijos pirmininkas, pareiškė, kad kova už ekonominius darbininkų reikalus yra "pirmu žingsniu" kovos už taiką.

Konvencija buvus sušaukta apsvarstyti problemas, iškeliamas Voorhis Akto, kuris nelegalizuoja organizacijas, turinčias tarptautinius ryšius. Tad jau atidarymo sesijoj Max Weiss, nacionalis prezidentas, savo raporte pasiūlė nutraukt ryšius su Jaunų Komunistų Internacionalu.

Fosteris sakė, kad reikalas suvienyt mases per kovą už ekonominius reikalus turi būti pačiu komunistinės jaunuomenės veikimo centru, kadangi daug jaunų žmonių įeina į karines industrijas dabartinio mūsų "nekariavimo" laiku. Jis priminė, kad pragyvenimo reikmenys brangsta, gi valdžia ir samdytojai bando nužemint pragyvenimo lygį. Jaunieji, sako Fosteris, turi atsistot priešakyje judėjimo prieš gyvenimo lygio žeminimą.

Tos kovos, toliau aiškino Fosteris, gali tapti generalėmis kovomis išlaikyt Ameriką nuo karo. Jos yra prieškarinės savo pobūdžiu.

Tose ekonominėse kovose darbininkai yra priversti kovoti už teisę streikuoti ir teisę susirinkti, o tai yra teisės, kurias užkarinės jėgos nori nuo žmonių atimti.

Tos kovos taip pat priveda darbininkus prie susikirtimo su užkarine vadovybe pačiame darbininkų judėjime.

Jaunieji komunistai, sakė Fosteris, imdami dalyvumą tose kovose, numaskuos imperialistinį pobūdį karo ir parodys darbininkams, koki yra tie užkariniai vadai. Jie gins Sovietų Sąjungą ir jie parodys darbininkams, ką socializmas galėtų padaryti Jungtinėse Valstijose.

Fosteris statė pavyzdžiu Anglijos Komunistų Partiją, kuri kovoja už slėptuves nuo atakų iš oro, iškeldama aikštėn imperialistinį pobūdį karo ir veikdama už socializmą Anglijoj.

Veikliai dalyvaudami darbininkų ekonominėse kovose, tęsė Fosteris, jaunieji komunistai išvengs pavojingų paklaidų, padarytų daugelio kairiųjų socialistų laike pereito pasaulinio karo. Jeigu prieškariniai socialistai, sakė Fosteris, būtų padėję milionams darbininkų organizuotis į unijas, ir vadovavę didelėms kovoms už aukštesnes algas, jų Gompersas ir kiti užkariniai vadai nebūtų galėję išskirti iš darbininkų judėjimo.

N. K.

Mirė už 2 Mėnesių po Šuns Įkandimo

J. F. Harrigan, mokytojas ir vadovautojas atletikai Amatų Lavybos Vidurinėj Mokykloj, mirė Brooklyno ligoninėj nuo savo šuns įkandimo. Mirė nuo aršios pasiutimo ligos.

Iš karto daktarams buvo sunku surasti ligos priežastį, bet paskiau, pasirausus po rekordus, buvo surasta, kad mokytoją buvo įkandęs jo paties šuo. Tada šuo buvo ištirtas, rastas užkrėstas pasiutimo ligos perais ir sunaikintas. Mokytojas buvo perspėtas imti įčirškimus, bet jis tada jautęsis gerai ir ranka numojęs į perspėjimą. Dabar, kada jis pats ir kiti incidentą buvo užmiršę, liga išsivystė ir jį užmušė.

Sustreikavo

Viešbučio Navarro, 112 Central Park South, N. Y., darbininkai sustreikavo ir pastatė prie įstaigos pikietus protestui prieš pravarymą kelių darbininkų ir dėl savininkų atsisakymo tartis su unija.

L. Mowad šeima iš Waterbury važiavo New Yorkan pas gimines praleist Kalėdas. Trijų metų dukrelei patraukus tėvo atydą pažvelgt į laivus, kurie ją taip džiugino, jų mašina suktelėjo į šoną ir atsimušė į lempos stulpą. Mergytė užmušta, tėvai pavojingai sužeisti.

R. Kraus, 16 m., Long Island City, užsimušė įžengęs keltuvo olon kam nors per klaidą palikus atdaras duris keltuvo nesant tame aukšte.

Reikalavo Negrams Darbų

Delegacija iš Nacionalio Negrų Kongreso (Brooklyno skyriaus) ir iš Brooklyno Jaunimo Federacijos lankėsi pas vedėjus Woolworth dešimtukinių krautuvių ant Fulton St. prie Nostrand Ave., reikalauti, kad krautuvė samdytų negres pardavėjas, bent tam tikrą skaičių jų, kadangi krautuvė pusę viso biznio daro iš negrų, skaitlingai gyvenančių Stuyvesant ir Bedford sekcijose.

Delegacija tęsia derybas su firma, kad įvest taktiką samdyt negrų jaunimą tose apylinkėse, tose įstaigose, kur negrai gyventojai praleidžia savo pinigus. Pažadų, sakė delegacijos vadovybė, negana, darbų reikia tuojau, dabar.

BROOKLYN
LABOR LYCEUM
DARBININKŲ ĮSTAIGA
Salės dėl Balių, Koncertų, Bankietų, Vestuvių, Susirinkimų ir tt. Puikus steičius su naujausiais įtaisymais. Keturios bolių alleys.
Kainos Prieinamos
949-959 Willoughby Ave.
Tel.: STagg 2-3842

FOTOGRAFAS
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom.spalvom
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave, tarpe Gates Ave. ir Chauncey St.
Tel.: Glenmore 5-6191

F. W. SHALINS
(SHALINSKAS)
FUNERAL HOME
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto
Tel. Virginia 7-4499

Le VANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
J. LeVANDA—E. LeVANDA
Tėvas ir Sūnus Levandauskai
UNDERTAKER
337 Union Avenue
Brooklyn, N. Y.
Tel. Stagg 2-0783
NIGHT—HAvemeyer 8-1158

J. GARŠVA
Graborius-Undertaker
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Išbalzamuoja ir laidoja ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas veselijom, krikštynom, kitkam.
231 BEDFORD AVE.
BROOKLYN, N. Y.
Telephone: EVergreen 8-9770

CHARLES'
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 UNION AVENUE
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
Brooklyn, N. Y.
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

BAR ir GRILL
LIETUVIŲ RESTAURANAS
Įdomiai įpuošta lietuviška aludė ant Grand Street
Rheingold Extra Dry Alus.
Didelis pasirinkimas visokių Vynų ir Degtinės
Turime ir kambarių pernakvot arba savaitiniai išrandavot
JOSEPH ZEIDAT
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

VIENINTĖLĖ LIETUVIŲ RAKANDŲ KRAUTUVĖ
GRAND FURNITURE
409 ir 436 Grand St. Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-8451
IŠDIRBĖJAI IR PLATINTOJAI GEROS RŪŠIES RAKANDŲ
Ateikite pasižiūrėti mūsų parduodamus rakandus ir palyginkite kainas su kitomis krautuvėmis.
Duodame ant lengvų išmokėjimų be jokių nuošimčių
JŪS NIEKUR NEGAUSITE PIGIAU
Kaip Petraičių Krautuvėse
M. PETRAITIENĖ IR SŪNAI
Jūs mokėsite už rakandus, o ne už išrėdymą

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
Gražiai Įrengta Susiėjimams Įstaiga

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.
Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterims. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos dieną iki vėlai.
426 South 5th Street Brooklyn, N. Y.
Blokas nuo Hewes St. eleveiterio stoties. Tel. Evergreen 4-9508

Lietuvių Kūro Kompanija
ĮDEDAME MASTER-KRAFT OIL BURNERS
Į Jūsų Seną ar Naują Šildytuvą (Steam Boiler)
Mūsų inžinieriai išmieruos jūsų namus ir įdės tinkamą "burner" arba visą garo arba karšto vandenio sistemą. Maloniai sutelkiame apskaitymus be jokio mokesčio.
TRU-EMBER FUEL CO., INC.
496 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

West Haven Beer & Ales, Inc.
Distributors of
- Fox Head Lager, & 400 Beer
- Stanton Lager, Ales, Porter
- R & H Beer, Ales, & Porter
- Mule Head & Stock Ale
- Krueger Lager, Ale & Porter
- Imported Stouts & Ales

Greitas ir patenkinantis patarnavimas. Pristatome į vietą visokiems parengimams, bizniams ir pokiliams.
98 N. 7th St. Brooklyn, N. Y.
Tel. EV. 7-5471 EV. 7-5472

EVergreen 4-0072 SLocum 6-1422
DR. ISAAC COHN
AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS
SPECIALISTAS
GYDO IR DARO OPERACIJAS
286 UNION AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Valandos nuo 11 iki 1 dienom
Nuo 5 iki 7 vakarais
Sekmadieniais nuo 11 iki 1
265 NEW YORK AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Valandos nuo 9 iki 11 rytais
Ir sulyg susitarimo.